

ПРИЛОЗИ ПРОУЧАВАЊУ ЈЕЗИКА

ИЗДАЈЕ:
ОДСЕК ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И ЛИНГВИСТИКУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА У НОВОМ САДУ

НОВИ САД

ЛЕКСИЧКА ЗБИРКА СРПСКОГ ЖИВЉА ИЗ ПАКРАЧКОГ КРАЈА ЈОВА ВЕЗМАРА²

САЖЕТАК

У раду се по азбучном реду даје нешто више од 1200 одреднице са подручја Пакраца. Збирку речи сакупио је аматер у лингвистици. Његова жеља била је да забележи и сачува од заборава речи које су у пакрачком крају некада биле у употреби код српског становништва које је говорило источнохерцеговачким дијалектом.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: лексика, дијалектологија, источнохерцеговачки дијалекат, Славонија, Пакрац.

Лексичку збирку српског живља пакрачког краја саставио је Јово Везмар, рођен 1947. године у селу Крагуј код Пакраца, где је и живео до почетка студија (1965). Од 1965. до 1970. године студирао је Политичке науке у Загребу, а затим је радио у полицијској служби. Од 1991. године, након избеглиштва, живи у Панчеву где је и настала ова збирка речи.

У речнику нису дата сва значења забележених лексема. Аутор се трудио да да оно значење које је, по његовом мишљењу занимљиво, или се разликује од оног у стандардном језику. О томе која ће лексема и које њено значење ући у ову збирку одлуку је доносио сам аутор, а задатак приређивача био је да забележене податке пренесе у електронску форму, акценује их и представи лексикографски што коректније. У вези са акцентовањем одредница проблем је представљао то што је аутор ове збирке истовремено био и информатор. С обзиром на то да он има високо образовање, да се селио више пута, а самим тим и живео у различитим (говорним) срединама, далеко је од идеалног информатора каквом се тежи при сакупљању дијалекатског материјала. Познато је и то да се (језички) изворни израз брзо мења у новонасталој мешавини различитих идиома.

Аутор је кренуо од идеје да дата лексичка збирка буде, условно речено, диференцијални речник, али слободним проширењем корпуса дошао је до речника који је и више од тога. Протеривањем српског народа из пакрачког краја прак-

¹ Ауторство се заснива на приређивању ове збирке речи (лингвистичка обрада).

² Овај прилог резултат је рада на пројекту *Дијалектолошка истраживања српског језичког простора* (178020), који у целини финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.

тично је ишчекао овај говор и сваки податак у вези са њим драгоцен је за нашу науку и културу.

Требало би имати на уму и чињеницу да је ову збирку речи сакупио аматер у лингвистици. Његова жеља била је да забележи и сачува од заборавља речи које су у пакрачком крају некада биле у употреби код српског становништва које је говорило источнотимочкојачким дијалектом. Сакупљач је речи бележио по сећању и слободном избору, без упитника и смерница. Сам је одабирао речи које су му се чиниле занимљивим и којих се у том тренутку, док их је бележио – присећао.

Ваљало би нешто рећи и о самој изради речника, тј. дефинисању одредница. Аутор јесте давао дефиниције, али је приређивач настојао да их усагласи са лексикографским правилима. Негде је, на пример, аутор у дефиницији давао синоним из дијалекта. У таквим случајевима наводили смо дефиницију која би задовољила и оне кориснике речника који не познају, или не познају у довољној мери говор краја из којег нам долази ова збирка речи. Било је и случајева да је аутор дијалекатски облик одреднице пребацивао у њен стандардни лик. У таквим и сличним случајевима давали смо дефиницију која датој лексеми одговара у стандардном језику. У коначном формулисању дефиниција држали смо се правила која су се усталила у српској лексикографији, на пример, како дефинисати именице, придеве, глаголе, прилоге и слично. Код празних, то јест упућивачких одредница нисмо давали дефиницију. Синонимне одреднице упућују се на основну одредницу где је дата лексикографска дефиниција. Истовремено, постоји упућивање и са основне одреднице на бочне, истозначне, да би се олакшало и обогатило коришћење речника: на пример, *рањеник*, *-ица* м свиња која се тови за клање; уп. *смѣк*. Мало је вероватно да просечан корисник зна да су *смѣк* и *рањеник* синоними, па стога неће ни тражити одредницу *смѣк* уколико пред собом има *рањеника*. Вишесмерно упућивање које овде примењујемо било би, свакако, вишеструко корисно и за друге речнике, а нарочито дијалекатске и историјске.

Скраћенице:

дем. деминутив

експр. експресивно

ж именица женског рода

м именица мушког рода

мн. множина

несврш. несвршен глаголски вид

об. обично

пред. предлог

прил. прилог

разг. разговорно

с именица средњег рода

сврш. свршен глаголски вид

фиг. фигуративно

хип. хипокористик

цркв. црквени

РЕЧНИК

А

авијјун, -уна м авион. *Јутроске је нал"јетџ авијјун.*

авлија, -е ж двориште. *Дјџца се играју у авлији.*

авџ узвик. *Авџ моја ђд стџ килџ гџспоја.*

адрењак, -а м враголаста и духовита особа. *Онџ мој адрењак нџ море се сус-тант у кући.*

ајкараст/ајкараст, -а, -о неодговоран. *Мој Милан је прџво ајкараст и нџму нџшт нџ мореш пџвџрт.*

ајснџт, -а, -о разг. откачен, шашав. *По нџговџм лупџтању рџкџ б' да је бџш ајснџт.*

аламџт, -а м дивље растиње, коров, шибље. *Баишча им запуштена, свџ зарџсла у аламџт.*

алдумџш, -а м чашћаванье пићем поводом успјеле погодбе или пазара. *Погџд"ли сте се, сџд плат па да пџпијџмо алдумџш.*

аљџтак, -тка м дио одјеће, одјевни предмет. *Огрн нџки аљџтак нџ се.*

аљ"на, -џ ж хаљина. *Л"јџпа т' је ђвџ аљ"на.*

амишан, -шна, -шно завидљив, злобан. *Амишан је нџ ме што сам озџџ нџви кџчџк.*

амџшлук, -а м завидљивост, злоба.

ампер, -а м посуда за ношење воде, канта. *Донџс врџшкџ водџ у амперу.*

антрага, -е ж бескорисне и одбачене ствари, старудија, отпад, крш; уп. артакула. *Нџвџко пџну шџпу антраге.*

апциговат, -уџем сврш. одбити или смањити дуг у замену за нешто друго. *За оно дџга апциговали ми трџ мџтера шџн"џе. Даћу ти свџњу да апцигујџм дџг што сам ти џмџ.*

апшисат, -џм сврш. клонути, онемоћати, изморити се. *Дџша ми нџ вр јџзика кџлко сам апшисово.*

армџн, -џна м дио сеоског дворишта који се налази иза куће. *Плџг и џрнџџе су у армџну.*

артакула, -е ж в. антрага. *Шта ће му, да ми је знџт, тџ артакуле.*

асна, -џ ж корист, сврха. *Кџја асна ђд ђвџга свџџгога кад ми дџџца жџвџџ у граду.*

асуман, -мна, -мно бесан, киван. *Тџлко је асуман нџ нџс да би вџљда пџџџ пџ нама.*

агљав, -а, -о који је неуредан, немаран, запуштен. *Кџлко је агљав нџ изглџд, јџш му је атљџвије у кући.*

афтика, -е ж врста отровне биљке *Sambucus ebulus*. *Не бџр афтику да се нџ б' џтровџ.*

Б

баба, -џ ж в. пџн"џа. *Бџџ сам код бабџ на рџчку.*

баб"џа, -џ ж 1. гвоздена направа на којџ се, ударајући чекићем, оштри коса, мотика и сл. *Дџџ ми баб"џу да поклџпџм кџсу.* 2. жена којџ помаже при порођају. *Сџноћке ми баб"џа порџђала жџџну.*

баб"не, -йна ж прва посета новорођенчету и поклони који се том приликом доносе. *Идѐмо на баб"не код ћѐри. Обóма унучáдї смò нòс"ли баб"не.*

багауш, -а м дуван лошег квалитета. *Багауш је љут, лòш дувáн. Дѐдер ми смò-тај у пàнјѐр мáло багауша.*

баглић, -а м мали стог (пласт) сијена. *Сијено кунїмо у баглиће.*

баглав, -а, -о који је невјешт, неспретан. *Сáмо што му тàнјѐр не испане из рúку нàкò баглавом.*

багран, -а м багрем. *Багран је дрво што га нїко нè воли.*

бадањ, -дња м буре за ракију са усјеченим отвором и поклопцем. *Пјѐвá кò из бадња.*

базламача, -е ж колач од кукурузног брашна премазан кајмаком. *Базламача је прòст кòлáч, сáмо се прѐмажѐ скòрúном.*

баја, -ѐ м међусобно ословљавање мушкараца у бучком крају; уп. брајколе *Рѐко ја тѐби, баја...*

Баје, Баја ж мн. поспрдан назив за становнике бучког краја и тај крај уопште. *Идѐм у Баје.*

бајта, -ѐ ж скромнија дрвена кућица, удерица. *Сирòмáк, сáм жївї у свòјòј бајти.*

бакоња, -ѐ м моћан, богат човек. *Мислї ако је бакоња да се са свáкїм смїјѐ спрáчит.*

балáнт, балáнем сврш. ударити руком (преко носа). *Кад ме балáнò òдмá ме крв òблїла.*

Балатїни, -á м мн. подсмјешљив назив за становнике села Цицваре. *Балатїни су ўвѐк били сирòт"ња, а сáд јòк.*

балѐгат, -áм несврш. причати гадости, бити вулгаран, псовати; уп. брблат. *Ајд не балѐгај, имá и дјѐцѐ.*

бáлежит, -им несврш. оговарати. *Тòлкò нас је бáлежио да нас бунáр вòдѐ нè морѐ òпрат.*

балићòрка, -е ж ракија лошег квалитета. *Ајмо, баја, по јѐдну балићòрку. Балићòрка је лòша рáк"ја.*

баљѐзгат, -áм несврш. причати глупости, лупетати; уп. цабу́нат. *Тòлкò баљѐзга ко нїко њѐгòв.*

бáнак, -нка м плоча изнад пећнице код зидане пећи. *Сушим штїце на бáнку.*

бандòглав, -а, -о који је тврдоглав, самовољан. *Нїшт му нè мореш докáјзт кòл-ко је бандòглав.*

бáн"ти, бáнѐм сврш. изненада и неочекивано доћи; уп. трна́пит. *У пò нòћи ми бáнò на врата.*

Бáраков"ћ, -а м други назив села Брусник. *Бру́снїк, јѐдно сѐло, зòвў Бáраковић. барбу́кат*, -áм несврш. кутлачом по чинији тражити бољи комад меса. *Не бар-букај већ граб òдрѐда.*

бáрдак, -а м дрвена посуда запремине 5–10 литара која се употребљава за пре-такање ракије. *Ўзми бáрдак и ѝзлїј рáк"ју.*

бáрлав, -а, -о који има велики стомак. *Бáрлав, сáм што нїје пýкò.*

бáрнут, -ѐм сврш. убости. *Бáрнò ме прѐстом у зјенцу.*

бáт, бáта м 1. дрвени чекић, маљ. *Удар бáтом по чївији.* 2. кокошији батак. *Нáјслáђи ми је бáт од кòкоши.*

бриктāш, -аша м новчаник; уп. буђелār, шајтōв. *Ни бриктāша ни нāрā.*

бр̄слит, -йм несврш. причати бесмислице. *Бр̄сли кō навијена.*

бр̄унав, -а, -о који је раскуштран, велике косе, неочешљан. *Кӯш тākī бр̄унав међу свијет?*

бр̄уснйца, -е ж посуда са водом у којој се држи камена алатка за оштрење, брушење косе; уп. водјер. *Испала ми бр̄уснйца с лāчињāка.*

буђелār, -āра м в. бриктāш.

бӯкара, -е ж посуда за вађење фекалија. *Спāла ми бӯкара с држāлицē.*

бӯклија, -е ж украшена флаша ракије којом се позивају гости на свадбу, чутура. *Бӯклијом се зовē у сватове.*

бунбул, -а м птица певачица *Eruthacus lusciniā* из породице дроздова (*Turdidae*), славуј. *Пјēвā кō бунбул.*

бунгур, -а м прекрупа. *Бунгур се кӯвā у мл"јеку и стāвй се брāшина, а мōрē и да се зāслāди на бӯдē слāдак. Заслāд се мāло бунгуром.*

буцāк, -āка м угао, ћошак. *Ћēдо бāку стйсно у буцāку.*

буцйкат се, -ā се в. цйкати се. *Овнови се буцйкају.*

В

вāб"т, вāбим несврш. звати. *Вāб"јо сам га нā сав глāс, ал' га нијесам мōгō до-вāб"т.*

вāвјек прил. за сва времена, заувјек. *Нек смо вāвјек свōји, па макар штā се дешāвало.*

вагāтнут, вāгāтнем сврш. в. гāтнут.

вāгāш, -āша м рупа на путу. *Нāшио на вāгаш и превāл"јо кōла.*

вāгјер, -ēра м дио коњских кола који спаја коњску опрему и коња. *Откач"јо се вāгјер са лāнца.*

вāзда прил. стално, непрестано; уп. пōвазда. *Вāзда је нāсмйјан, нēш га нйкад виђет лӯта.*

вāкат, -кта м време, тренутак, моменат. *Вāкат је да и мй пōђемо свōјōј кӯћи.*

вāлāј, речца баш. *Е вāлāј нијесу бōлē ни заслуж"ли.*

валāтат, -ām несврш. сјећи на велике и неодмјерене комаде. *Не валāтāј него сјēц на мāњē комāде.*

вāличан, -чна, -чно који има ману. *Нē б' га кӯп"јō да сам виђō да је вāличан.*

вāлōв, вāлова м корито за храњење стоке, обично свиња. *У вāлову се рāне свиње.*

варēн"ка, -е ж тек помузено млијeko. *Варēн"ка се зовē мл"јeko кад се помузē.*

вар"ти, вāрим несврш. кувати (обично млијeko). *Вār варēн"ку.*

вāтрāљ, -āља м гвоздена алатка за подстрекивање ватре, жарач; уп. шйрајзлин. *Узми вāтрāљ и подјār вāтру.*

вēкер"ца, -е ж часовник који се навија да звони у одређено време, будилник. *Вēкер"ца је сāt што се нāвије да звонй.*

вēла, -ē ж врста, сој; уп. фēла. *Йсте је вēлē ко и ћēд ми Игњāt"ја.*

вēлнаст, -а, -о набран. *Ймала је вēлнасту вјенчāнцй.*

вēнд, -а, о који глуми незналицу. *Јā се прāвим вēнд, кāј да не разӯмјēm штā они прйчају.*

вērāнда, -е ж простор испред улазних врата у кућу који је обично наткривен, тријем; уп. гāњак. *До кӯиње мōраш прōћ вērāндом.*

вѹрак, -рка м в. прѣгла. *Убаѣц вѹрак у нѣћ.*

вѹтлат, -ам несврш. бити некое подршка, вући га кроз живот. *Нѣ морем га вѣишѣ вѹтлат, нијѣсам ни јѣ кадѣра.*

вуѣарат се, -ам се бити у љубавној вези с туђим човеком или женом. *Вуѣарѣ се ш њѣм и тѣ свѣ знајју.*

вуѣ"баѣ"на, -е ж (м) пеј. хуља, нитков, пропалица. *На тѹ вуѣ"баѣ"ну нѣмѣј ни рачѹнат.*

Г

гѣмизат, -жем несврш. фиг. провлачити се кроз живот. *Гѣмижсе од трѣпезе до крѣвета и таѣѣ му прѣлази жѣвѣт.*

гѣњак, гѣња м в. вѣрѣнда. *Дѹгачак ти је гѣњак, ал' се на њем нѣ море сјѣст, јѹзак је.*

гѣњѣат, -ам несврш. газити по блату. *Само гѣњѣаш по глѣбу, обѣћ мѣло.*

Гѣра, -ѣ ж име црној овци. *Свѣ су б"јѣле, само јѣдна Гѣра.*

гарѣвуша, -е ж жена црне косе и тамног тена. *Гарѣвушо, кад би мѣја бѣла, мѣја би се жѣља испун"ла.*

гѣтнут, гѣтнем сврш. превалити се, претегнути на једну страну; уп. вагѣтнут. *Нѣ љѹлај се на стоѣу, мѣѣѣ б' гѣтнут на лѣја.*

гѣтре, -и ж мн. решетке (обично затворске). *Ѡсигуро се гѣтрама на пѣнѣеру.*

гѣшен, -а, -о који је браон боје, смеђ. *Кѹп"јо сам гѣшене лѣче и гѣшен прѣслук.*

гѣге, гѣга ж мн. врста љетњих панталона које су танке и широке. *Ѡбуѣо сам б"јѣле љѣтнѣ гѣге.*

Гѣђѣв, -ѣва м подругљив надимак становницима села Цицваре. *Гѣђѣви су сѣд богѣтѣји ѣд наѣ.*

гѣздат се, гѣздѣм се дѣтеривати се. *Гѣздала се двѣ сѣта, пѣзнат је нѣ мореш.*

глѣдил"ѣа, -е ж оштрач од камена за ножеве, бријаче и слично. *Наѣштри ми ѣтѣј нѣж глѣдил"ѣом.*

глѣјзат, -м несврш. ходати без циља, тумарати. *Ѡдоше кѹд кѣјѹ, сѣмо нек се глѣјза.*

глиб, -а м блато. *Дѣ кољѣна јѹѣ ѹ глиб.*

глѣжит се, -јим се свађати се. *Пѣћа и јѣ се глѣжѣмо ѣко свѣгѣ и свѣѣга и зѣтѣ нам нишѣ нѣ идѣ од рѹкѣ.*

гнѣј, гнѣја м животињски измет, ѣубре. *Баѣ"ћу гнѣј на ѣрѣн"ѣу.*

гњѣкнут, -ем сврш. пасти и при том се јако ударити. *Гњѣкнѣ сѣ шљивѣ, јѣдва ѣѣшѣ сѣби.*

гѣд, -а м годишња слава. *Лѣњскѣг гѣѣа скѹп"ло нас се пѹно вѣишѣ.*

гѣјан, гѣјна, гѣјно који је дебео. *Да није тѣлѣѣ гѣјан, нѣге б га јѣш послѹж"ле.*

голѣгуз, -а, -о в. гологузѣн.

гологузѣн, -ѣна м фиг. сиромѣх; уп. гологуз. *Ѡд њѣ нѣма вѣћѣ гологузѣнѣ у сѣлу.*

голѹжав, -а, -о који је слабо, недовољно обучен. *Кѹш таѣѣ голѹжав на ѣвѹ ѣѣчу?*

гѣњат, гѣњам несврш. тјерати. *Мѣрѣ сам га гѣњат на сѹѣ да ми вѣрати пѣре.*

горѣпаѣан, -ѣна, -ѣно који бучно изражава љутѹ, бес, спреман на свађу и су-коб, напрасит, плаховит. *Ѡ, горѣпаѣног ли ѣѣјѣа.*

гѣспѣѣѣр, -ѣра м газѣа имања, послоѣаѣѣ. *Пѣмѣѣѣ ми гѣспѣѣѣр вѣишѣ нег рѣђѣни ѣѣѣа.*

грѣба, -ѣ ж поток; уп. *јѣндек. Рако, рако, ја те вѣлѣм јако, а ти мѣне рако у грабу полако.*

градљика, -е ж дрво подесно за грађу. *Мбрам докун'т градљике.*

грамжљив, -а, -о који је незасит, грамзив. *Ћзо б'ти и прљаву подљау, кољко је грамжљив.*

гран'чѣр, -а м житељ некадашњих пограничних насеља у пакрачком крају. *Ови гран'чѣри су прѣпаметни.*

грѣораст, -а, -о који је сивкасте боје, пепељаст. *Мѣј ди́ка ѣмѣ грѣорасте дѣи.*

граѣр'ца, -ѣ ж врста корова. *Мбрам пл'јев'т ба́шчу свѣ је за́расла у граѣр'цу.*

грѣачит, -ѣм несврш. радити тежак, напоран посао; ринтати, ди́ринчити. *Лако се ва́ма прѣжат док ја за́вс грѣачѣм.*

грѣат'ца, -е ж зла жена, врача́ра; уп. цѣпрѣца. *Она́ грѣат'ца из комишѣлука кѣћу нам је ѣ́ла ра́стур'ти.*

грѣурав, -а, -о в. рѣдлав.

грѣбѣн, -ена м в. грѣбѣнало.

грѣбѣнало, -а с дрвена алатка са гвозденим зупцима која служи за рашчешљавање вуне; уп. грѣбѣн. *Посѣд ми тво́је грѣбѣнало, ѣмѣм не́што вѣнѣ.*

Гребѣна́ри, -ѣ м надимак становницима села Крагуј. *Нѣсѣм во́ду из Гребѣна́ра.*

грѣбѣнат, -ѣм несврш. чешљати вуну помоћу грѣбѣнала.

грѣдељ, -а м дио воловских кола. *Пѣко ми грѣдељ на кољ'ма.*

грѣд'ца, -ѣ ж 1. дио воловских кола који служи за учвршћивање. *Прѣтанка ти је ѣ́та грѣд'ца, пѣћѣ.* 2. мањи, уски комад обрађене земље у врту. *Посѣд'ла сам шала́ту у грѣд'це.*

грѣк, грѣка, грѣко прид. горак. *Грѣк је ко пѣлин.*

грѣд'ца, -е ж вунени украс у облику лопте који се пришива на кецељу. *Мѣтла је ра́знобѣјне грѣд'це.*

грѣнт, -а м земљишни посјед. *Ожѣн'јѣ се и стѣко вѣлѣки грѣнт.*

грѣнтат, -ам несврш. размишљати. *Грѣнтам да ѣ́е се то́ мѣн ра́збит ѣ́ главу.*

гѣбица, -е ж усна; уп. лабрте. *Отромбѣѣла јѣ се до́ња гѣбица.*

гѣвно, -а с место где се врше жито (пшеница). *Врѣћемо шѣн'цу на гѣвну.*

гѣда, -ѣ ж млада свиња, прасе. *Ова́ гѣда се ѣ́дбила од сѣсѣ.*

гѣдало, -а с мала ручна тестера са закривљеним рамом. *Ћреж дрва гѣдалом.*

гѣдац, -ца м фиг. онај који је без иког свог, сам. *Откако ми жѣ́на ѣ́мрије, жѣвѣм ко гѣдац.*

гѣдљање, -а с звуци које испуштају гладне свиње. *Крѣмци су гла́дни, чѣјѣш ѣ́но гѣдљање.*

гѣдљат, -ѣм несврш. скикати (свиња када је гладна). *Ови крѣмци су гла́дни кад то́лко гѣдљају.*

гѣжва, -е ж вијенац од плетеног прућа којим се учвршћује капија. *Мѣтни гѣжву на љесу.*

гѣзат се, гѣзам се додворавати се некоме. *Дрѣг нам Тѣ́то ѣ́зо жѣ́то, сад се гѣ́за око ку́куруза.*

гѣзнаћ, -ѣћа м анални отвор свиње. *Гѣзнаћ ба́ц пѣ́ма.*

гѣјав'ца, -е ж глиста. *Ћмѣ ко гѣјавѣ́ца потла кѣ́шѣ.*

гѣкињица, -е ж просјак. *ѣ́дѣ сѣ́лима ко гѣ́кињица.*

гула́мфер, -а м скитница, пробисвјет. *И ѣ́ћа му је бѣ́о гула́мфер.*

дрмти, -им несврш. укипити се на мјесту, дуго чекати. *Ц'јелу је нѡћ дрм"јѡ под прѡзором.*

дрѡпљеша, -е ж дебела, запуштена жена. *Дрѡпљеша, разваѡла трбѡи"ну конда свѡкѡ дѡн јѡдѡ квѡсац.*

дрслач"на, -е ж крупан, незграпан човјек. *Он прѡва дрслач"на, а ѡна крај њега ко мрва.*

друж"на, -е ж породица (некада породичне задруге). *Јѡ и мѡја друж"на сѡми обрађујемо зѡмљу.*

дѡвѡр, -ѡра м зид. *Укуцај чѡвѡ у дѡвѡр да ѡмѡм нѡ што ѡбјес"т.*

дѡга, -ѡ ж даска која је дугачка и благо савијена; употребљава се за прављење буради. *Мѡрам измјѡнт ѡвѡ дѡгу.*

дѡда, -ѡ ж цијев на чесми. *Из ѡвѡ дѡдѡ не тѡчѡ вѡда.*

дѡде, дѡдѡ ж мн. в. дѡјгузе.

дѡдлица, -ѡ ж цуцла, лажа. *Опѡр дѡдетѡву дѡдлицу.*

дѡњкат, -ѡм несврш. сисати (обично за животињу). *Нијѡсам свѡ измузла, ѡстав"ла сам да тѡле дѡњка.*

дѡпљѡр, -ѡра м свијећа. *Брзо м' се истѡпио дѡпљѡр.*

дѡрат, -ѡм несврш. трпјети. *Дѡрала сам док сам мѡгла.*

дѡрк прил. скроз. *Прѡжи га дѡрк на дѡснѡ стрѡну.*

дѡчит се, -им се правити се важан, пувати се. *Дѡчио се да нас свѡ мѡже кѡпит пѡсијама.*

Ђ

ђѡрит, -им несврш. тјерати (коње). *Сѡмо џѡри, вѡкат нам је.*

ђѡд, -а м очев или мајчин отац, деда. *И џѡд ми је бѡѡ у рату.*

ђѡдѡк, -а м шиљак обмотан сламом који стоји на врху крова спречавајући прокишњавање. *Усѡд џѡдѡк да нѡ кисне.*

ђѡкнут, -ѡм сврш. поскочити (у колу). *О, дѡвѡјко, џѡкни џѡкни, ѡћемо ли џѡ смо рѡкли.*

ђѡља, -ѡ ж отпад који остане иза џѡљања (обично се употребљава за потпалу). *Потпѡл џѡљѡм вѡтру.*

ђѡљат, -ѡм несврш. глачати дрво специјалном алатком. *Ђѡљѡј ту држѡл"цу за мѡт"ку.*

ђѡрдѡн, -ѡна м огрлица. *Ђѡрдѡн се нѡсѡ око врѡта.*

ђѡрдѡнуша, -ѡ ж сукња од лана украшена огрлицом, џерданом која је дио народне ношње. *Дѡчѡ се свѡјѡм џѡрдѡнушѡм.*

ђѡрма, -ѡ ж бунар. *Пресѡш"ла нам џѡрма.*

ђѡвѡгија, -е м младожења. *Ђѡвѡгија је и лѡјѡп и из чѡст"тѡ кѡћѡ.*

ђѡгумит, -им сврш. затворити се у себе, џутати. *Мјѡсѡц дѡнѡ само џѡгумѡ ѡткако га напѡст"ла Вукѡсава.*

ђѡмѡнка, -е ж бундева; уп. мѡсак, мѡсѡрача. *Алај смо се нѡбѡкѡли печѡнѡ џѡмѡнке.*

Е

ѡгѡдат, -ѡм несврш. свирати гајде. *Он лѡјѡпо ѡгѡдѡ.*

ѡгѡде, -ѡда ж мн. в. дѡјгузе. *Ђѡде мѡћѡде, ѡзми, џѡде, ѡгѡде, па ти, џѡде, ѡгѡдѡј и у снѡше нѡ глѡдѡј.*

ѐднѹч прил. једном. Ёднѹч кѹ ни ёднѹч.

ѐрлав, -а, -о који је крив, искривљен, грбав. *Ќнаква љѹд"на, а ёно га сав ёрлав.*

ѐртав, -а, -о који је климав, нестабилан. *Штагаљ му ёртав, само што се не сруши.*

Ж

жа́га, -ѐ ж мала ручна тестера. *Ўзми жа́гу па на ја́рца ўреж дрвѹ.*

жа́гат, жа́гам несврш. тестерисати дрва малом ручном тестером.

жбѹ́ња, -ѐ ж дрвена посуда за претакање ракије. *Посѹд ми жбѹ́њу да прѣточим ра́к"ју у бѹре.*

жбрѹ́кнут, -ѐм сврш. ударити песницом (брз и кратак замах). *Жбрѹ́кнѹ га у бѹ-брег.*

жга́њци, жга́ња́ца м јело од кукурузног брашна. *Јѐѹ б' жга́њце с мл"јѐком.*

жгѣ́пче, -ѐта с мала, немоћна животиња. *Са́жал"јо се на жгѣ́пче па га ѿдвѐо кѹћи.*

жгла́вак, жгла́вка м зглоб. *Ишчаи"јо сам жгла́вак.*

ждрѹ́кат, -ѹм несврш. фиг. гутати погледом. *Ждрѹ́ко ју, сѣјо млѹ, кај да ви́ишѹ ни јѐднѹ жѣ́нскѹ није бѹло ў колу.*

ждрѹ́кнут, ждрѹ́кнѹм сврш. прогутати. *Ќвај за́логај је те́шко ждрѹ́кнѹ.*

жи́жа, -ѐ ж жар. *Ўтрн жи́жу да се не б' нѣшто запѹло.*

жи́жнут, -ѐм сврш. оборити на земљу. *Жи́жнѹ га ѿ земљу да су му ле́жа пѹ́чала.*

жи́ла, -ѐ ж коријен дрвета. *Ќвај дрѹс је пѹ́ст"јо де́беле жи́ле.*

жи́шка, -ѐ ж варница. *Жи́шке ѹзл"јѣћу на ѿѹк.*

жли́ја, -ѐ ж в. жли́ца.

жли́ка, -ѐ ж в. жли́ца.

жли́ца, -ѐ ж кашика; уп. жли́ја, жли́ка. *Нарѹн га жли́цѹм.*

жли́чица, -ѐ ж удубљење испод грудне кости, подребарје. *Ўдар"јо ме у жли́чицу, па сам ѿстѹ бѣ-зрѹка.*

жлич́њак, -а м врста колача чије се тесто захвата кашиком, одн. жлицом. *Ўвати се жли́цѹм ти́јесто па се ўба́ци ў ма́ст и тѹ је жлич́њак.*

жлѹ́ндра, -е ж жилаво месо. *Тврѹда жлѹ́ндра, не мореш је сажсвѹкат.*

жљѣ́ба, -ѐ ж жлијеб за одвод кишнице, олук. *Пѹ́кла жљѣ́ба па вѹда цѹ́ри.*

жмѹ́рит, -ѹм несврш. претјерано пушити; уп. пѹ́рњат. *Са́мо жмѹ́ри, јѐдну за́ другом па́ли.*

З

за́бавит се, -ѹм се задржати се негде. *Јѹ се за́бав"ла код ко́мшићѹце, па ни рѹ́чак није́сам при́став"ла.*

за́боља́т се, -ѹм се занимати се нечим. *За́боља́м се прѹвѣ́ћ држѹ́сал"це и ко́сѹи́та.*

За́брђе, -а с назив за бучки крај. *Има́м кѹ́мове у За́брђу.*

забрѣ́чат, забрѣ́чам сврш. затворити рупице, задихтати. *Забрѣ́чо сам ка́це да мо́рем мѣ́тнт шљѹве.*

за́вора, -ѐ ж ручица, завртањ или сл. којом се нешто заврће, затеже; кочница. *При́тегн за́вору ѿ-ўспорѹмо.*

за́вѹрањ, -рња м спојни клин на запрежним колима. *Мѣ́тни за́вѹрањ у ја́рам.*

завр́кават се, завр́кавам се шалити се. *Завр́кавѹ се и на на́ш и на сво́ј ра́чѹн.*

завр́кѹнт, -а м шаљивѹја. *Он је прѹ́ви завр́кѹнт.*

заврљачит, -им сврш. снажно бацити. *Заврљачио чикџберницу свѧ се сѧсѧла ђ зид.*

зѧгѧљен, -а, -о човјек с којим се тешко договорити; неразуман, тврдоглав, задрт. *Ш њим се нѧи мѧћ договор"т кѧлко је зѧгѧљен.*

загуљиват, -ѧљујѧм несврш. правити шале на нечији рачун. *Свѧ нас је загуљивѧ, ал' нѧје биѧ брезѧбразан.*

зађугумит се, -им се затворити се у себе, увријеђено зашутјети. *Од ѧнѧ кад сам му тѧ рѧкѧ, зађугумиѧ се свѧ дѧ сад.*

зѧзуб"ца, -ѧ ж јака жеља за нечим. *Кад је виѧ"јѧ слѧдолед, пѧрѧсле му зѧзуб"це.*

закѧчав"т, -ѧвим сврш. запрљати (посуду). *Закѧчав"ла си лѧнац, мѧгла си га и ѧпрат.*

закјѧрат, зѧкјѧрам несврш. налазити свачему замјерке, зановијетати. *Нѧмѧј закјѧрат већ ѧзми тѧ што ти се нѧѧи.*

зѧклопац, -пца м поклопац. *Мѧтни зѧклопац на лѧнац.*

закоѧѧ"ти се, -ѧѧѧним се изгубити дах. *Закоѧѧнѧ се ѧд смија.*

закрмачит се, -ѧм се испрљати се. *Кад пѧн"јеш, ѧв"јек се закрмачиш да ме стѧѧ нѧрода.*

зѧметнут, -ѧм сврш. затурити, изгубити. *Нѧје сам зѧметла ѧглу па нѧмам чѧме да му зѧкрпим кѧшуљу.*

занѧћат се, занѧће се одбијати храну. *Занѧћѧ се, а нѧје ни пѧрѧѧ. Занѧћѧ грѧ, занѧћѧ крѧмпијѧр, нѧ знам шта б' му кѧвала.*

зѧпретат, -ѧѧм несврш. стишавати ватру. *Зѧпретај вѧтру да не пѧригори кѧлѧч.*

зарѧгљат, -ѧм сврш. затворити врата резом. *Зарѧгљѧј вѧрата да нѧ б' нѧко ѧишѧ. зѧсун, -а м в. рѧгла.*

зѧтѧмит, зѧтѧмом сврш. закључати у себе, ћутати о нечему. *Тѧ сам зѧтѧм"јѧ за свѧ времѧна и ѧз мене ѧзѧћ нѧје.*

зѧувѧран, -рна, -рно користан. *Биѧ б' зѧувѧрно да нам дѧдѧ јѧдно ѧрѧњено свињче.*

зѧѧѧпат, зѧѧѧпам сврш. затворити рупе на зиду (блатом). *Зѧѧѧпѧ сам рѧпу ѧ соби.*

зблѧнт се, зблѧнем се запрепастити се, изненадити се. *Зблѧнѧ се кад је виѧ"јѧ крѧ на пѧду.*

зборад предлог због. *Зборад нѧ је заврши"јѧ школѧ.*

згрѧват, -ѧм сврш. појести на брзину. *Сѧмо сам згрѧвѧ рѧчак.*

здвѧјак, -јка м начин сакупљања покошене траве ради сушења. *Пригрѧѧ трѧву у здвѧјак.*

здѧѧдат, -ам сврш. в. спрч"т1. *Бѧш си здѧѧдала кѧпѧт.*

здјѧка, -ѧ ж мала посуда. *ѧдѧд мѧло у здјѧку.*

здѧпаст се, -днем се допасти се, свидети се. *ѧнѧ мѧла ми се здѧпала.*

зѧље, -а с купус. *Дѧнаске ћу кѧват зѧље са слѧнѧм.*

зѧмѧн, -ѧна м време, доба. *Дѧшѧ зѧмѧн да ѧ ми пѧчнѧмо стјѧѧт.*

зѧра, -ѧ ж (у прилошкој служби) сасвим мало. *Дѧдѧ ми зѧру сѧли.*

зѧр"ца, -ѧ ж в. зѧра.

зѧјѧн, -ѧна м штета. *Дивљѧ свињче ми нѧправ"ле зѧјѧн кѧрузу.*

зѧрат, -ѧм несврш. лутати погледом. *Кѧд зѧрѧш, глѧдѧј пѧдѧ се.*

зѧјѧкан, -а м в. бѧлезѧјѧк. *Пѧстѧлог је ѧзглѧда, ал' шта вр"јѧѧ кад је зѧјѧкан.*

злѧменоват, -ујѧм сврш. дати дјетету привремено име пре крштења. *Злѧменова-ли смо ћѧркино д"јѧте.*

зобѹн, -јна м горњи дио одеће (и мушке и женске) од сукна, обично без рукава. *Свѣ су њмали зобѹн.*

зокна, -е ж кратка чарапа. *Навуџ зокне па обѹџ опанке.*

зѹјан, -а в. бѣлезјак. *Прѣшѹ зѹјан, ал' не да рѣди већ да прѣкоси.*

зѹква, -е ж чистина у шуми, пропланак. *Зѹиграли смо кѹло на зѹкви.*

зѹплит, -ѣм несврш. гледати у нешто. *Зѹпли прѣдѣ се кѹј да њѣ прѣ себ.*

зѹцат, -ѣм несврш. јецати. *Ел дијете глѣдно кад тѹлѹк зѹца?*

зѹчит, -ѣм несврш. галамити. *Пѹца ми глава кѹлко зѹчи.*

И

ивѣрѣње, -а с врста народног веза. *Кѹлко си врѣмена потрѹи"ла на ѹвѹ ивѣрѣње.*

ижѣјкат, ижѣјкам сврш. израсти. *Ижѣјкѹ кѹ из водѣ.*

ижљегнут, -ѣм сврш. изаћи. *Ижљегѹ рѣно с ѹвцама на пашу.*

извѣјатит, -им сврш. одскитати. *Још ни крмѣље њѣ ѹпрѹ, а већ је извѣјати"о.*

излѣнт се, изланѣм се избрбљати, одати. *Излѣнѹ се пред пѣтеро љѹдѣ.*

измлав"т, -им сврш. ударати дрветом ради одвајања зрна од махуне. *Јѹчѣ смо измлав"ли пѹбрѣни грѣ.*

изнѣвљат, изнѣвљѣм несврш. тражити нешто друго, извољевати. *Обѹџ што ѣмѣш, нѣмѹј изнѣвљат.*

ѣзокола прил. увијено, индиректно. *Свѣ кѣзује ѣзокола, конда се бѹјѣ да ме не пѹвр"јѣди.*

ѣзрѹв"ѣат, -ам сврш. ископати јамице ради сејања поврѣа. *ѣзрѹв"ѣала сам за грѣ прѣткѣр.*

ѣлбо везник или. *ѹстав ме на мѣру ѣлбо ѣу звѣт ѣѣѹ.*

ѣлиѣѣача, -е ж врста крушке која сазријева око светог Илије (2. август). *ѹвѣ ѣлиѣѣаче су рѣно ѹпале.*

ѣнтѹв, -ѹва м дио коњске опреме за вучу; уп. ѹрма. *Напѹко ми ѣнтѹв.*

ѣскат, ѣштѣм несврш. тражити. *Да с' ѣскѹ, јѣ б' ти дѣѹ.*

ѣспѹкачит, -ѣм сврш. разметати се, хвалити се нечим. *ѣспѹкачио на стѹ дѣсет ѣѣѣда дѣнѣра.*

ѣспѹѣит, ѣспѹѣѣм сврш. исплазити језик. *Кад је прѹлаз"јо крѣј мене, ѣспѹѣ"јо ми је јѣзик.*

ѣстав"т, -им сврш. скинути са шпорета кувано јело. *ѣстав сѣрму, већ је кѹѣѣна.*

ѣстија прил. смирено, тихо. *Њѣ је ме грѹд"јо, сѣмо ме ѣстија ѣпѹтѹ.*

ѣтат се, -ѣм се бацати се нечим на некога, гађати се. *Мѣли, нѣ ѣтѣј се на ме.*

ѣшчѣѣѣл"т, ѣшчѣѣѣѣм сврш. исколачити очи. *ѣшчѣѣѣл"јо је ѹчѹрде, прѣмрла сам ѹд стра.*

ѣшчѣнт, -ѣм сврш. ишчашити зглоб. *ѣшчѣнѹ сам рѹку ѹ рамену.*

ѣшчѣѣѣат се, ѣшчѣѣѣѣм се живјети изнад својих могућности, правити се важан. *ѣшчѣѣѣа се конда јѹј је ѣѣѣа генѣрѣл.*

Ј

јѣгѹрчѣв"на, -е ж рана пролећна биљка бокорастих свјетложутих цвѣтова *Primula vulgaris*. *Не бѣр јѣгѹрчѣв"ну, ѹтрѹѣна је.*

јѣм"ти се, -нем се померити се, макнути се. *Јѣм се ѹдатле.*

ја́рац, ја́рца м направа на којој се тестером секу дрва; уп. ко̀злић. *На ја́рца се мѣтнѣ да́ска, па је то́ ко скѣла и с"јѣкѹ се др̀ва.*

јѣгер, -а м ловац. *Јѣгери су ўбили јѣлена.*

јѣндек, -а м в. граба.

јербо везник. *Нијѣсам ти пла́т"јо, јербо нијѣси заврши"јо по̀сѡ.*

јѡк одрична речца. *Ес би́о у Па̀крачу? Јѡк.*

јѡлпаз, -а м жавац. *Јѡлпаз ми по́јѡ ку́рузе у њиви.*

јѡшић, -а м листопадно дрво *Alnus glutinosa* из ф. Betulaceae које расте поред река и потока, јоха. *Јѡшић има́ глѣдак ли́ст. Ўзабро сам дѹгачак јѡшић.*

јѹтрѡње, -а с јутарња молитва у цркви, јутрење. *Јѹтрѡња су за Бо́жић.*

К

ка́вен, -ѣна, -ѣно који је боје кафе, тамно браон. *На́ глѣву мѣтла кавѣну ма́раму с ру́ж"цама.*

кавѹрма, -е ж јело од прокуваних свињских изнутрица затопљено у маст. *Кавѹрма је од црѣва́ и то́ се изме́је и то́ бу́де л"јѣпо.*

ка́дикад прил. повремено, с времена на вријеме. *Ка́дикад на́врѡти, ал' свѣ рјѣ́ћѣ.*

кади́па, -е ж кадифа. *Ку́пи"о ми пр̑слук од кади́пѣ.*

ка́ј везник. *Ка́ј да је полу́ѡјѡ.*

ка́јст, ка́јжем сврш. казати. *Није ми ћи́ѡ ка́јст ћѣ је ку́п"јѡ си́киру.*

ка́јно везн. *Прѣ́ва ка́јно сла́вѹј.*

каламѹтат, -ам несврш. гужвати. *Не каламѹта́ј већ л"јѣпо сло́ж.*

кама́рад, -а м друг из војске. *Кама́рад ме ни́је забо́рав"јо, а ка́д смо би́ли у во́јсци.*

ка́мчит, -им несврш. тражити, молити. *Ка́мчио ми је и по̀сле́дњу па́ру.*

ка́нура, -е ж предмет ваљкастог облика на који се намотава конац, калем; уп.

ко́нчево, мо́сѹр, шпѹла. *Ўма́ ли на то́ј ка́нури ко́нца?*

ка́нција, -е ж бич. *Ту́ко је ка́нцијом по во́лов"ма.*

канци́јат, -ам несврш. бичевати. *Ка́нцио је б"јѣсно во́ла.*

ка́рикат, -ам несврш. претеривати у нечему. *Ка́рико ми је и што́ ѣст и што́ ни́је.*

ка́рл"ца, -е ж издубљена дрвена посуда за чорбасто јело. *Ўспи му чо́рбу у ка́рл"цу.*

кастро́ла, -е ж метална посуда (обично за куваљење јела) са поклопцем. *Прѣ́маж кастро́лу с ма́сти.*

ка́чара, -е ж просторија у којој се држе каце и пече ракија. *Припре́м"јо сам ка́це у ка́чари.*

квѡ́р, -а м штета. *Ко́лки су ми квѡ́р на́нијѣле ди́вјѣ сви́ње на ку́руз"ма.*

квѡ́ртјѣр, -ѣра м изнајмљени стан. *Ошѡ ми си́н с ва́милијом у квѡ́ртјѣр крај овѡ́л-кѣ ку́ћѣ.*

квѡ́с, -а м квасац. *Ку́п ми квѡ́с у ду́ћану. Не́кад се квѡ́с пра́в"јѡ.*

квори́зат, -ам несврш. климати бравом и лупати вратима. *Не квори́зајте по́ваз-да́н. Дје́ца квори́зају*

ке́бат, ке́бам несврш. држати под присмотром, вребати. *Кѣ́ѡ сам га три́ да́на и си́ноћ у мо́м ку́рузишту кра́дѣ мисѣраче.*

ке́ва, -ѣ ж четка за кречење. *Ўзми ке́ву и окрѣч со́бу.*

кеве́њат се, -ам се тући се. *Кеве́њали су се док им ни́је понѣстало сна́гѣ.*

кѣњкав, -а, -о који је нежног, слабог здравља. *Сѣв кѣњкав, дѣнима се нѣ диже с крѣвета.*

кѣрит се, кѣрим се проводити се. *Кѣр се док си млѣд, пѣтла нѣш.*

кѣртат, -ѣм несврш (обично се чује само облик императива) иди, одлази, крени. *А сад кѣртѣј и нѣ враћѣј се вѣше.*

кеслѣбар"т се, -им се смијати се, церекати се без повода. *Кеслѣбаре се кѣј да им фѣли дѣска у глави.*

кестѣнав -а, -о боје кестена. *Имѣ кестѣнаве дѣчи.*

кѣљер, -а м зграда која служи само за спавање. *У кѣљеру спѣвају укућѣни.*

кѣска се, -ѣм се подсмѣјевати се. *Цѣјѣло вѣче су јој се кѣскале због ѣзглѣда.*

кѣфѣљ"т, -им несврш. тјерати, бјежати од некога. *Кѣфѣљ да те вѣше мѣје дѣчи нѣ видѣ.*

кѣштра, -ѣ ж ковчег, обично дрвени који се најчешће користи за дјевојачку спрему. *У кѣштре се спрѣмала дјевојачка одјећа. Кад се уѣдѣ пѣнесе кѣштру код младожење.*

клѣпац, -пца м дјечачић. *Кад сам бѣи клѣпац, свѣ с' ме рѣдом тѣкли.*

клѣпац, -пца м чекић за оштрење, откивање косе. *Удар мѣло јѣчѣ клѣпцом ту кѣсу.*

клѣпѣтнут, клѣпѣтнем сврш. изненада умријети. *Кѣмишија Мѣле клѣпѣтнѣ у њиви.*

клѣбер"т се, -им се церити се, кезити се. *Штѣ се клѣберѣш кѣ лѣд нѣ брашно.*

клѣнчић, -а м платнени наставак на блузи без рукава који је дио народне ношње. *Не забѣрав клѣнчић на блѣзу да мѣтнѣш.*

клѣта, -ѣ ж кавез. *Уват"јо сам штиглића и мѣтнѣ га у клѣту.*

кнѣгла, -ѣ ж тијесто које се кува са шљивама у средини. *За рѣчак скѣвѣј кнѣгле.*

кѣвртањ, -тѣа м подметач од цвијећа или шибља за терет који се носи на глави. *Мѣтнѣ гѣре кѣвртањ и дѣндѣ лѣнац нѣ главу и нѣсѣ.*

кожѣшак, -шка м кратак прслук без рукава, сличан јелеку, који је дио народне ношње. *Прѣстаје ти ѣвѣј кожѣшак.*

кѣзлић, -а м в. јѣрац.

кокѣчѣк, -ѣка м в. кѣчѣк.

кѣлијѣнчит, -им несврш. везати говечету ногу с роговима, сапети да не би бјежало. *Кѣлијѣнчио сам крѣву да нѣ идѣ у штету.*

кѣлијѣр, -ѣра м крагна. *Кѣлијѣр ти је на кѣшуљи ѣцѣвѣн.*

колијѣр"ћ, -а м ојачани, подебљани или посебни, додати дио рукава, манжет(н)а. *Прѣшиј колијѣр"ћ на рукаве.*

кѣлин, -а м куповни кожни каиш. *Кѣлин сам стѣго до пѣслијѣдње рѣпѣ.*

кѣл"ти, -ѣм несврш. забадати уз поврће притке у земљу. *Кѣлио сам парадѣјз.*

кѣлѣца, -ѣ ж шупа за смјештај воловских кола. *Ућѣрај кѣла у кѣлѣцу.*

комѣндија, -ѣ ж шала. *Од мѣјѣ мѣкѣ прѣвѣш комѣндију.*

комѣнѣат, -ѣм несврш. крунити кукуруз. *Ес кѣмињѣ крѣмѣца кѣруз?*

комѣти, -ѣм мн. кајаси. *Кад и заустѣаш, прѣтѣгни јѣчѣ комѣте.*

комѣш"на, -ѣ ж дио кукурузног стабла у који је увијен клип. *Комѣш"на је ѣнѣ око кѣруза, клѣна што се скѣда.*

кѣнак, -а м преноћиште, коначиште, ноћење. *Ајмо на кѣнак.*

кѣначит, -им сврш. преноћити. *Нѣћас је Стѣво кѣд нѣс кѣначио.*

кѡнта, -е ж стална муштерија за куповину крављег млијека. *Їмāмо пѣт кѡнти за мл"јѣко.*

кѡнчево, -а с в. кāнура.

кѡпања, -е ж дрвена посуда која је издубљена и користи се за хљеб и тијесто. *У кѡпању се мѣтнѣ крӳ кад се зāмѣси.*

кѡраб, -а м доњи дио леђа. *Їмāм нѣку ѡзраслину на кѡрабу.*

кѡр"т, -ѡм несврш. прекоријевати, пребацивати. *Мѣне ш кѡр"т, а њѣму рѣјеч нѣш кāјзт.*

кѡр"тāр, -āра м онај који прави дрвена корита. *Љутроске кроз сѣло прѡђоше кор"тāри.*

кѡр"то, -а с дрвена посуда правоугаоног облика која служила за прање. *У кѡр"ту се прѡо вѣш, дјѣца се кунала.*

кѡрмāн, -āна м управљач. *Држ дѡбро кѡрмāн да не шеврѡāмо.*

кормāн"т, кѡрмāним несврш. управљати. *Док знāм зā се, сā мном нѣш кормāн"т.*

кѡс"баша, -е м предводник у косидби, први косац. *Дāнаске љу јā бѡт кѡс"баша.*

кѡсијѣр, -ѣра м дрвени штап са гвозденим сјекачем за сјечење крупнијег корова. *Дāнаске ѣмо косијѣром ѡсјећ кѡров ѹ њиви.*

кѡсѣште, -а с дрвена држалица за косу. *Мѡрам нāправ"т нѡво кѡсѣште.*

косјѣр"т се, кѡсјѣрим се истресати се на некоме. *Косјѣрио се нā ме свѣ док га нијѣсам привуш"јо.*

кѡсѡ прил. меснато, масно. *Ѧвāј ти кѡмāд бāш кѡсѡ.*

косѡв"ћ, -а м тепање малој дјечи. *Їмāм трѣ слāтка косѡв"ћа.*

кѡтац, кѡца м обор за свиње. *Кѡтац ми се провāл"јѡ.*

котромāн"т, котромāним несврш. расипати. *Котромāни свѣ што му је пѡкѡјни ѣāа ѡстав"јо.*

кѡчāк, -а м зградаца у којој су смештене кокошке и уопште пернате животиње; уп. кѡкочак. *Пун ми кѡчāк тѣкутѡва.*

кочѡпѣр"т се, кочѡпѣрим се поносити се, правити се важан. *Кочѡпѣри се кѡ ѡрѡз на тāраби.*

кѡша, -ѣ ж кошуља. *Навуц кѡшу нā се.*

крāбуља, -е ж в. мāчкара.

кравāтлѡн, -ѡна м кравата. *Нијѣс дѡбро вѣзѡ кравāтлѡн.*

крāвљача, -е ж посуда у коју се музе млијеко; уп. мѡзлица. *Рѣтнула ми се крāва и прѡлѣла мл"јѣко ѡз крављаче.*

крāкан, -а, ѡ прид. који има дуге ноге и руке. *Ѧнāј му сѡн изћѡсѡ у прāвог крāкана.*

крāм, -а м сеоска слава. *За Срѣтѣње ѡдѣм на крāм у Кѡсоње.*

крѡāч, -āча м кожни бич од једне нити. *Крѡāч је ѡд кѡжѣ, тāнкѣ.*

крѡачит, -ѡм несврш. живети на туђи рачун (фиг. јахати на туђим леђима). *Кāко тāј крѡачѣ.*

крѡвит се, крѡвим се јаукати од болова или туге. *Крѡв"јо се зā њѡм кāј за нāјрођѣ-нијѡм.*

крѡјжа, -ѣ ж кичма. *Бѡлѣ ме крѡјжа у пѡтѣљку.*

крѡјжāње, -а с мјесто на коме се укрштају путеви, раскрсница. *Нāћмо се на крѡјжāњу.*

крмāукат, -уче несврш. мјаукати. *Крмāуче кѡ мāчак.*

крѡв"на, -ѣ ж скрама која се ухвати на комини. *Чим се љвати крѡв"на, пѡчѣћу нећ рак"ју.*

крѣснй крѡв славски колач. *Сјѣкли смо крѣснй крѡв са свѣћенйком.*

крѣста, крѣстā с мн. доњи дио леђа. *Нѣшто ме фѣст забѡљело у крѣстима.*

крѣстача, -е ж облик који се добије приликом садјевања снопова жита. *Слāжеши снѡпове у крст и дѡбйје се крѣстача.*

крѣт, -а, -о прид. меснат. *Нѣ волим мāsно, сāмо јѣдѣм крѣто.*

крѣт, крѣта, крѣто ломљив, мекан. *Вѣлй дѡктор д-ймām крѣте кѡсти.*

крѣтог, -а м смеће, отпад. *Нѣ мошй ућ у шѡпу од крѣтога.*

крѣчев"на, -е ж исечена, искречена шума која је претворена у обрадиву површину или плац за прављење куће (свако српско село у западној Славонији има микро-топоним Крчев"не). *Овѣ гѡд"нѣ нећу нйшт сйјат на крѣчев"ни.*

кѡвачица, -е ж жена која је одређена да у току недеље кува ручак за породицу. *Овѣ недѣљѣ сам јā кѡвачица.*

Кѡдāк, -а м надимак становницима села Крагуј. *У Кѡдāка су нāјбѡље ѡвце.*

кѡдрав, -а, -о који има коврцаву косу. *Ймā плāву кѡдраву кѡсу кѡ и ћāћа му.*

кѡђав, -а, -о онај коме је опала длака. *Њāј му нāс сāv кѡђав.*

кѡљава само за ж. род, трудна. *Јā мйслйм да је кѡљава у шѣстом мѣсецу.*

кѡмпјѣр, -ѣра м кромпир. *Дāнаске ћу кѡват кѡмпјѣра с чѡрѡм.*

кѡр"т, кѡрим несврш. претјерано ложити ватру. *Штѡ тѡлкѡ кѡриш вāтру?*

Кѡрјакѡви, -ѡвā м надимак становницима села Цикоте. *Кѡрјакѡви су злѡбан свйјет.*

Кѡробасе, -āса ж надимак становницима села Брусник. *Кѡробасе нијѣсу злѡпām-тила.*

кѡрта, -е м играч који је на последњем мјесту у колу. *Ц"јѣло вѣче је бйѡ кѡрта.*

кѡртат, -ām несврш. кочити. *Кѡртāј, сйне, йнāче ѡѡшмо нйза стрāну.*

кѡрузāр, -а м врста пасуља који расте уз стабло кукуруза. *Слāбо ми пѡнијѡ кѡрузāр.*

кѡтрит, -йм несврш. шутјети, дистанцирати се од других. *Сјѣдй и кѡтрй, а с нāма ни рйјѣч не пробјѣлй.*

кѡћ"ца, -е ж рупица у земљи у коју се сије поврће. *У кѡћ"цу се стāљā сјѣме кад се сйје.*

кѡцат се, кѡцам се вулг. имати интимни однос (за животиње, али и за људе). *Кѡцали се њй двѡје.*

кѡчат, кѡчам несврш. дохватати. *Ош мѡћ кѡчат?*

Л

лабāнт, лабāнем сврш. ударити. *Лабāнѡ ме йзненāда прѣо носа.*

лабртан, -а м онај која воли да прича. *Од тѡг лабртана нијѣс мѡгѡ дѡћ до р"јѣчи.*

лабрте, лабрта ж мн. в. гѡб"ца. *Нāцвāјкала лабрте, на јѡј нйко рāван нйје.*

лабртнут, лабртнем сврш. ударити преко усана. *Нйје завѣзала док је нијѣсам лабртнѡ.*

лāз"на, -ѣ ж пролаз кроз живу ограду. *Йшйћерај свйње кроз лāз"ну.*

лāзнут, лāзнѣм сврш. зуцнути. *Да нијѣс лāзнѡ прѣ кйм.*

лāјсат, -ам несврш. лутати, скитати. *Ѓд сйноћ лāјса и јѡш га нѣма.*

лāмпаш, -а м лампа која има ручку. *Понѣс лāмпаш у шталу.*

лѧпав"ца, -е ж расквашени снијег са блатом и водом. *Нѧ мош ѳдат по тѳј лѧпав"ци кѳлко се клијже.*

лапѣндат, -ѧм несврш. причати глупости, лупетати. *Лапѣндѧ, нѧкад нѧшит пѧметно нѧ знѧ рѧћ.*

лаптат, лѧпћѧм несврш. лизати уз мљацкање, мљацкати. *Не лѧпћи слѧдолед ко ћуко.*

лѧсѧст, -а, -о танак, мршав. *Цѧба му висѧна кад је сѧв лѧсѧст.*

лѧтица, -е ж део народне ношње; уметак између предњег и задњег дела женског прслука. *Сѧд ти се и нѧ види лѧтица.*

лѧче, лѧча ж панталоне. *Ѵвѧ су ми лѧче мѧло прѧдугачке.*

лѧчињак, -а м опасач за панталоне, каиш. *Куѧио сам нѳвѧ лѧчињак.*

лѧжѧк, -ѧка м врста граха који расте ниско. *Нијѧсам ѳбрѧла лѧжѧк.*

лѧмеш, -а м дио раоника који при орању сијече земљу и продире у њу. *Ѵтуцо сам лѧмеш о кѧмѧн.*

лѧтрика, -е ж електрична струја (обично се односи на сијалицу). *Упѧл де лѧтрику.*

лѧћет, -тѧм несврш. јурити некога, брзо трчати. *Лѧћела сам зѧ ѧѧм, ал' га нијѧсам стѧгла.*

лѧврат, -ѧм несврш. тјерати. *Бѳгами ћу га лѧврат ѧс куће.*

л"јѧвча, -е ж дио воловских кола, носач странице. *Испала ти л"јѧвча из ѳкова.*

л"јѧвчит, -им несврш. в. дегѧњат. *Л"јѧвчио га по лѧћ"ма и по бѳбрѧз"ма.*

Лѧкоте, -ѳта ж надимак становницима села Цицваре. *дѳѧла сам се у Лѧкоте.*

лѧлит се, -ѧм се љуљати се. *По вѧздѧн се лѧлају на љуљѧшки.*

лѧма, -ѧ ж лимени лончић за воду. *Дѳват ми вѳдѧ у лѧми.*

лѧнцат, -ѧм несврш. в. дегѧњат. *Лѧнцѧ по ѧѳј кѳ по слами.*

лѧчит, -ѧм несврш. в. дегѧњат. *Нѧмѳј га тѳлкѳ лѧчти, мѳреш га повријѧд"т.*

лѳга, -ѧ ж склониште, заклон. *Нѧшли смо лѳгу ће је криѳ крадѧнѧ кѳруз.*

лѳјтрат, -ам несврш. трљати ногу о ногу и при томе прљати панталоне. *Само лѳјтраш нѳгав"це.*

ломѧтат, -ѧм несврш. лутати. *Тѧј се ломѧтѧ по св"јѧту.*

лѳпина, -ѧ ж лопов; уп. лѳпѳрда. *Нѧ нѧштај лѳпину ѳ кућу.*

лѳпѳрда в. лѳпина.

лѳтра, -ѧ ж страница на воловским колима. *Скѧн лѳтру с кѳла.*

лѳтре, -ѧ ж мн. љестве, мердевине. *Прислѳн лѳтре нѧ зѧд.*

лѳб"на, -ѧ ж мрцина, смрдљивац. *Смрдѧ кѳ лѳб"на.*

лѳг, -а м пепео. *Ѵч"ст шпѳрет од лѳга.*

лудѧсат се, лудѧсам се глупирати се; уп. лудјѧрат се. *Дѳкле ш се лудѧсат с том ѳјѧцѳм?*

лудјѧрат се, лудјѧрам се в. лудѧсат се.

лѳкшија, -е ж смеша од пепела и воде која се употребљавала за прање. *Лукишијом се нѧкад и зѳби прѧли.*

лѳцпрда, -е ж жена лаког морала; уп. мѳстра. *Вићѧћѧш да ће се лѳцпрда јѳш и дѳбро ѳдат.*

лѳч"т, лѳчим несврш. одвајати младунче животиње од мајке да би престало да се храни ѧним млеко. *Лѳч"јо сам ѳвце и јѧњѧд.*

Љ

ља̀згат, -ам несврш. газити по блату. *Да ми је зна̋т ђе̋ с то̀лкѡ ља̀згѡ?*

ље́љан, -а м јеленак. *Ље́љани су се ра̀но поја́в"ли.*

ље́пав"на, -е ж лијепо време. *Кре́нѡ сам у ђра̀ње док је ђве̋ ље́пав"не.*

ље́са, -е ж капија од плетеног пружа. *Исплеи̋ћу нѡву ље́су.*

љѡ́па, -е ж хрпа блата или фекалија. *Ўгаз"јо сам у љѡ́пу.*

љѡ́дикат, -ам несврш. опуштено разговарати. *Љѡ́дикали смо око ко̀тла пѣкӳћ ра̀-к"ју.*

љѡ́пат, -ам несврш. грицкати сјеме. *Ка̋д љѡ́паш не разба̀и̋јӳ ђколо љѡ́пне.*

љѡ́пна, -е ж љуска. *Љѡ́пне спа̀л ӳ шпорету.*

М

ма́вез, -а м конач за везење. *Ку̀п ми црвени ма́вез.*

ма́ви, -а, -о прид. који је крив. *Она̋ј ти је сту̀пац ма́ви.*

ма̀згала, -е ж пролаз кроз трње или грмље. *Кроз ђвӳ ма̀згалу не море про̋ћ гѡве-че.*

ма́ја, -е ж мајка. *Ма́ја ме ѡви̋јек па̀метно сје́товала.*

ма́јат, ма́јам несврш. кувати за породицу по одређеном реду. *Да̀наске ћу ја́ ма́јат и нѡс"т ручак на̋ њиву.*

ма́јукат, -чем несврш. викати, урлати. *Не ма́јучи на̋ ме, чӳћѣ ко̀мишије.*

ма́кља, -е ж столарска алатка за скидање коре с дрвета. *Мо́рам на̋диштри̋т ма́кљу.*

ма́лежа́к, -шка, -шко који је мален, неухрањен. *Д"јете им ма́лешко, свѣ му се си́ротом ви̋дѣ ко̀сти.*

ма́миновац, -ѡвца м непотребан трошак. *Не̋ б ја́ то̋ ни ку̀п"ла јер то̋ су ми ма́ минѡвци.*

ма́мољит, -им несврш. јести без зуба, жвакати деснима. *Ду́го ма́мољи да му за̀логај не̋ стане у гр̋лу.*

ма̀нђија, -е ж магија, враџбина. *Ба̋и"ла је ма̀нђију на̋ њега.*

ма̀нђијат, -ам несврш. изводити магијске радње. *Ма̀нђијала га док га ни́је слѡд"-ла.*

манѡ́тат, -ам несврш. непредвидиво се понашати, дивљати. *Ќ́тако га ѡста́в"ла само манѡ́та̋.*

мастро́фа, -е ж стаклена посуда за воду. *Донѣс де ми врѡ́шке во̋дѣ у ма́строфи.*

ма̋ћија, -е ж маћеха. *Ба́ла ми је го̀ра̋ од ма̋ћије.*

ма́чкара, -е ж дјевојка која се маскирала ради обреда (о Покладама); уп. кра̀буља. *Рӳжнија од ма́чкаре.*

ма́шка-ша́ка празних руку. *Не̋ море́мо пред дје̋цу до̋ћ ма́шка-ша́ка.*

ме́љава, -е ж мљевање жита. *Ќ́днио сам ше̋н"чу на ме́ља́ву.*

ме́та̀нисат, -ишем несврш. паметовати. *Три̋ да̀на ми је ме́та̀н"со о ва̀рми сви̋ња̋.*

ме́тер, -а м метар. *Ймо̋ сам ше̋с ме́те́ра по̋ јутру.*

мети́ља́в, -а, -о који је неухрањен, болешљив. *Мети́ља́в је и не́ма у њѣму ни зе́р"ца сна́гѣ.*

ме́ћа, -е ж храна за свиње. *Йзлѡ̋ ме́ћу у ва̀лѡв.*

ме́чит, -им несврш. мјеркати. *Ду́го га ме́ч"јо док га ни́је ку̀п"јѡ.*

ме́чкѡ прил. мало. *То̀лкѡ ме́чкѡ да је ста̀ло ӳ шаку.*

мијољача, -е ж крушка која сазријева око Михољдана (12. октобар). *Овѣ гѡд"не ми није рѡд"ла мијољача.*

миљѣ међусобно ословљавање у бучком крају. *Миљѣ, нијесам ти вишѣ кадар за тај пѡсѡ.*

мимѡлажит, -ѣм несврш. лагати. *Виѡдѣм ја л"јѣпо припѡвјѣда, ал' мимѡлажѣ.*

миром прил. снажно (мирисати). *Под прѡзором миром мириши бѡкѡр жутије рѡжѣ.*

ми́сак, -ска м в. ђу́мѣнка. *Пѣкли смо ми́сак у ре́рну.*

мисѣрача, -е ж в. ђу́мѣнка.

митлат, -ѣм несврш. фиг. вући велики терет. *Митлѡ сам ја у живѡту за дрѹгѣ, а за себе најмање.*

миш-маш прил. и овако и онако. *Код њѣга ти је ѡвијек миш-маш па не знаш каѡ прича ѣстину, а каѡ лаже.*

мјѣр"ца, -ѣ ж мјера за течност, лименка одређене запремине. *Ћли три мјѣр"це зѣјтина.*

млат"ло, -а с прут са једним дебљим крајем за млаћење жита на гумну. *Ћзмите млат"ла ѡ руке па да пѡчнѣмо.*

мѡдла, -ѣ ж калуп за колаче. *Бѣ с' набав"ла ва́кѣ мѡдле?*

мѡдлица, -е ж дем. од мѡдла.

морѣвда прил. може бити да, могуће је да. *Морѣвда је ѡтишо за ма́рвом.*

мѡрје, -а с море. *Ѓшѡ на мѡрје с дјѣцѡм.*

мѡсѹр, -а м в. ка́нура. *Понѣс мѡсѹр са жѣцѡм.*

мотѡв"ло, -а с дрвена направа у облику штапа са попречном шипком на једном крају или ракљом на другом (или с ракљама на оба краја), која служи за намотавање предива. *Треба ми два мотѡв"ла пређѣ.*

мрѡмѡран, -рна, -рно уморан. *Бѣ сам тѡлкѡ мрѡмѡран да сам ѡшѡ леђ брез вѣчере.*

мрѡа прил. мало. *Дѡсти мрѡа бра́шна и мрѡа сѡли.*

мрво предлог поред. *Мрво мѣне жѣвѡга.*

мрѓѹд, -а м онај који је смркнут, зловољан, тешке нарави. *Ѓнај ко́миѣјин мрѓѹд веђ се дрѹги пѹт брѣца на ме.*

мрзота, -е м човјек који мрзи све око себе. *Тај мрзота не́ма ријѣчи ни скијем у сѣлу.*

мркѣљат, -ѣм несврш. приговарати. *Не мркѣљѣ ми бар за рѹчком.*

мрљна, -ѣ ж онај који не воли да ради, нерадник; уп. мрц"на. *Пра́ва је мрљна и није га жѡл"ти.*

мртѡујз"ца, -е ж чвор. *Ѓнѣт си шњѣра́вце вѣзѡ на мртѡујз"це.*

мрц"на, -ѣ ж в. мрљна. *Ѓн је ѡбична мрц"на, нишѣт те́же од жлиѣѣ није дѣгѡ.*

мрчит, -ѣм несврш. грабити нешто за себе. *Мрч"јѡ је ѡн из те́ кѹћѣ свѣ што је дѡватиѡ.*

мѹгат, -ѣм несврш. халапљиво, похлепно јести. *Мѹгај и не гледај.*

мѹзгѡв, -а, -о који је прљав, мусав, недовољно очишћен. *Цѡбѣ с' прѡла каѡ си ѡстала мѹзгѡва.*

мѹз"ка, -е ж усна хармоника. *Дѣдѣр нам за́сви́рај на мѹз"ку.*

мѹзлица, -е ж в. крѡвљача. *Ћмузла сам пѹну мѹзлиѹу мл"јѣка.*

мѹкташ, -а м човек који се богати на туђи рачун. *Мѹкташ се на најшѹј грбачи обѹгатио.*

мѹкте прил. бесплатно. *Наѹико чѹјк да свѣ мѹкте дѹбије.*

мѹљат, мѹљам несврш. избјежавати истину, говорити неодређено. *На ѹчиглед ми мѹља свѣ вр"јеме.*

мѹљѹв, -ѹва онај који је подмукао, неискрен. *Не знаш ти каквѣ је тѹ мѹљѹв, у ѹчи те глѣдѹ и лѹжѣ.*

мѹнтат, -ам несврш. зарађивати на непоштен начин, мувати. *Мѹнто је и шѣн"цѹм и кѹрузом и л"јѣне је пѹре мѣтнѹ у брѣктѹш.*

мѹњен, -а, -о луд, ударен, ненормалан. *Ел' се теб не чинѣ да је ѹн мѹло мѹњен?*

мѹстра, -ѣ ж в. лѹцпра. *Бѣ је најшѹ ту мѹстру да ми је знѹт.*

мѹштрат, -ѹм несврш. кињити. *Мѹштра га сирѹмака гѹзда да тѹ вѣше није за глѣшет.*

Н

набајѹват, набајѹвам несврш. нападати на некога претећи му. *Набајѹвѹ на ѹега док га није ѹпатрнѹ преко лѣђѹ.*

набасит, -а, -о насртљив. *Према свѹкѹм је бѣѹ набасит, па су га мнѹгѣ избјегѹвали.*

набѣчит се, набѣчим се разг. натрћити. *Бе гѹд јѹ, тѹј се и ѹна набѣчи.*

набѣгујѹца, -е ж особа која се свугде и свакоме намеће. *Нијѣсу ју ни звѹли, ал' набѣгујѹца дѹшла без стѣда.*

наблѹњат, -ѹм сврш. случајно, неочекивано наићи на некога, набасати. *Ишли смо најѹколо, а ѹн бѹш на нас наблѹњѹ.*

набрѹћ"т се, набрѹћим се смркнути се, намргодити се; уп. насѹвр"т се. *Чѣм сам му тѹ спѹмѣн"ла, ѹдмѹ се набрѹћ"ѹ.*

наѹилѹак, -ѣлѹка м мања количина сијена, сламе, покошене траве и сл. која се ѹдјѣдном може захвати и понијѣти вилама. *Прѹв пѹмање наѹилѹке.*

наѹлач"на, -е ж накит у облику карике, малог обруча или ланчића који се носи ѹко руке изнад шаке, наруквица. *По двѣје наѹлач"не на свѹкѹј рѹци.*

наѹракат, -ам сврш. убеђѣвањем навести на нешто, наговорити. *Свѣкѹва га наѹракала против мѣне.*

наѹврзнут се, -ѣм се спопасти (некога), наметнути се (некоме). *Штѹ с' наѹврзѹ на ме?*

нагрѹисат, -шѣм сврш. лоше проћи, настрадати. *Мѹј, бѹја, нагрѹисѹ сам да гѹрѣ н"јѣсам мѹгѹ.*

нагрѹдит, нагрѹдим сврш. нарушити углед, обрुकати, осрамотити. *Нагрѹдиѹ нам је цијѣлу вѹмѣлију.*

надријет, надријѣм сврш. сувише налити, прелити. *Штѹ с' наѹрѹ тѹлкѹ вѹѹду?*

назѣм"ца, -е ж млада женска свиња која се јѹш није прасила. *Имѹм двѣје нази-м"це за прѹдат.*

накѹн"т се, накѹнем се одлучити се. *Нѣкаѹ да се накѹнем да дѹђем дѹ вѹс.*

накастилице прил. неочекивано, непредвиђено. *Ўшѹ накѹстилице, тамѹн смо бѣли при ѹжс"ни.*

накрѹн, -а, -о препун, претрпан. *Кѹфер ми је накрѹн, нѣ морем га затѹвр"т.*

накрѹати, -ѹм сврш. натрпати. *Накрѹ ми је пѹн тѹнијѣр, нијѣсам мѹгѹ пѹјсти.*

наомла̋к, -а, -о који је умлачен. *Пòдгрѣј ми наомла̋ко чо́рбу.*

на̋па̋к наopak, прек човек. *То̋лкò јој је на̋па̋к да сирòта свàкѣ да̋н прèплаче.*

на̋пѣж̋ен, -а, -о бијесан, љут. *Ка̋д гòђ га срèтнѣм љв"јек је на̋пѣж̋ен.*

на̋рèд"т, на̋рèдим сврш. направити, дотјерати, намјестити. *Ка̋ко зна̋ да на̋рèди вризу́ру.*

на̋скàлан, -а, -о трпни прид од наскалати. *На̋скàлане скúте.*

на̋скàлати, на̋скàлам сврш. ставити на једно место више предмета у одређеном реду, сложити. *На̋скàлò сам скúте.*

на̋сову́р"т се, на̋сову́рим се в. набро́ћ"т се. *Кòлко се на̋сову́р"јо, мѣслио сам да ће ме у́дар"т.*

на̋ставак, -àвка м женски прслук са рукавима, дио народне ношње. *На̋ставак је л"јèпо извèжèн.*

на̋став"т, -им сврш. наместити на ватру, приставити. *Ес на̋став"јо кòтò?*

на̋стрѣти, на̋стрѣм сврш. наместити слој сламе као лежај, обично за стоку, прострети. *Идѣм на̋стрѣти кра̋вама у италу.*

на̋та̋кар"т, -им несврш. обући или обути нешто што је неприкладно, неодговарајуће. *Ба̋ба, а на̋та̋кар"ла црљèну àл"ну.*

на̋та̋ндрчит, -им сврш. поставити на видно мјесто, истаћи. *На̋та̋ндрчио сво́је сли́ке по зиду́.*

на̋ткӳвјес"т, -им сврш. наднијети се, надвити се (над некога, над нешто). *На̋ткӳвјес"јо се на̋да̋ ме кò кòбац на пѣле.*

на̋тра̋пат, -ам сврш. наићи, намерити се на нешто. *На̋тра̋пò сам ја̋ и на ве́ћè злò.*

на̋тӳлес"т, -им сврш. доћи непозван. *Заври"ли смо с ве́чером ка̋д се он на̋тӳлес"јо.*

на̋тӳслит, -им сврш. обући нешто ради привлачења пажње (обично преуску или превелику одјећу). *Ка̋ко је са̋мо успјела на̋тӳслит на̋кò у́ску àл"ну?*

на̋тӳћ, на̋тӳчѣм сврш. обути или обући шта ти прво падне под руку. *На̋тӳц не̋што и пожу́р у италу.*

на̋ћве, -й ж овално дрвено корито за мјешење хљеба. *Успи бра̋шно у на̋ћве.*

на̋ћòрен, -а, -о пијан. *Ка̋д је на̋ћòрен, ðна̋ му се склòн с пúта.*

на̋ћòрит се, на̋ћòрим се напити се. *Ма̋ло ка̋д се у за̋днѣ вр"јеме ни́је на̋ћòр"јò.*

на̋ца̋к, -а м штап са квргом или металном дршком. *На̋ца̋к нòсѣм ради на̋сà.*

на̋шешу́р"т, на̋шешу́рим сврш. истаћи у први план. *Дѣгла гла̋ву и на̋шешу́р"ла сѣсе.*

не̋ва, -è ж мужевљева сестра, заова. *Мо̋ја не̋ва и ја̋ се сла̋жемо.*

не̋дока̋зан, -зна, зно тврдоглав. *Ца̋бè му гòвòриш ка̋д је не̋дока̋зан.*

не̋ће-те̋неће прил. понегдје. *Ва̋рга̋ња њма̋ не̋ће-те̋неће.*

не̋ка, -è ж жена мужевљевог брата, јетрва. *Не̋ка ми че̋сто причу́ва дје́цу.*

не̋на̋видан, -дна, дно незадовољан. *Ца̋бè је да му да̋ш и ц"јелу пла̋ту ка̋д је не̋на̋видан.*

не̋тја̋к, -а м сестрин син брату, нећак. *Не̋тја̋к ми љдè у ви́соке шко́ле.*

не̋ӳпèран, -рна, -рно фиг. неспособан. *Не̋ӳпèран је он да б" тò ура́д"јò.*

ни̋на, -е ж стрина. *Ни̋на је дòбра ду́ша.*

ни̋те, ни̋та ж мн. дио разбоја за ткање. *Тре̋бају ми нòве ни̋те.*

но̋ж"це, -и ж мн. маказе; уп. шка̀ре. *Отӳт"ле су ми се но̋ж"це.*

но̋жња̋к, -а м доњи дио свињске ноге. *Но̋жња̋к не̋ћ"мо сѣи"ти.*

носéћā, -ē која је трудна (само за ж.р.). *Три мјесеца је носéћā.*
ноћаске прил. ноћас. *Ноћаске сам сāнō, а данаске се обистинило.*

Њ

њоњаст, -а, -о тупав. *Онај мој кākī је њоњаст кун"јо сō намјесто шекера.*

О

обáл"ти, обáлим сврш. оборити, срушити. *Обáл"јо ме на плéћа.*

обáстат, -ām сврш. опстати, преживјети. *Тòлкō су пу́чали нā нās те смо мýслили да не́ћмо обáстат.*

обашва, -е ж поруб, шав који ојачава крагну. *Не забòрав нāправ"т обашву на коли́ру.*

обашка прил. нарочит, изузетан. *Штрóдлин ти је бйō обашка.*

обикнут се, -ем навићи се, привикнути се. *Ес' се обикō нā нās?*

облић, -а м алатка за обраду дрвета, струг. *Мòрам надштрит облић.*

обòсит, обòсйм сврш. остати без поткова (коњ). *Обòс"јō ми ждрéбaц, па га вò-дйм на поткíвāње.*

обрáмача, -е ж мало повијена мотка с кукама на оба краја која служи за ношење терета о рамену. *Ўзми обрáмачу и донес вòдē.*

обрамен"ца, -е ж опасач или уже које служи за ношење терета о рамену. *Повéж га на обрамен"цу.*

òгљéнка, -е ж в. òгњéнка.

òгњéнка, -е ж кућа са ниским огњиштем; уп. òгљéнка. *У нāшōј òгњéнки је ўв"јек фéст тòпло.*

огр́нало, -а с дрвена мотика за изгртање угљевља из пољске пећи. *Извóц огр́на-лом жāр из пéћи.*

òгрозлин, -а м жбунаста биљка *Ribes rubrum* (R. vulgare), рибизла. *Кўваћу сòк од òгрозлина.*

òдер, -а м отпад, смеће. *Дāла сам Цйган"ма сāв òдер што смо ймали.*

одјáз"т, одјáзим сврш. отворити врата и прозоре правећи промају. *Прелāђени смо, а тй одјáз"јо и врāта и прóзоре.*

òдјаник, -а м онај који по крви, рођењем потиче од заједничког родитеља, потомак. *Он је òдјаник од Пётровйћа.*

однāмјер"це прил. по слободној процјени, отприлике. *Пйрмича мётни однāмјер"це.*

одомй́нт, одомй́нем сврш. изгубити на интезитету, смањити се (бол); уп. преу-мйн"т. *Одомй́нō ме бōл у прс"ма.*

одријéш"т, одријéшим сврш. супротставити се. *Ал' кад је òн њéму одр"јéш"јō, свй су се сāмо зглéдали.*

òдува, -ē ж отвор на зиданој пољској пећи за регулисање температуре. *Отвòр òдуве, прёврўћо је.*

òјч, òјча м воловска кола на два точка. *Довéшћу у óјчу мисйраче с њйвē.*

окāн"ти се, òкāнем се оставити на миру, престати досађивати. *Окāн ме се, нијé-сам ти јā жéна.*

òкап"на, -е ж лимени плех који се ставља испод свиње кад се пече ради сакупљања масти; уп. свòдак. *Дòбро опèр òкап"ну јер ће нам ўскоро трéбат.*

о̀клѣ прил. у (ин)директним питањима: са/из којег мјеста, одакле, откуда. *О̀клѣ су његови пор"јѣклом?*

оклѣмбесит се, -им се клонути духом. *Штѣ с' се оклѣмбес"јо конда су ти свѣ лађе потон"ле.*

о̀клеп"на, -е ж офуцана посуда, старудија. *Ба́ц више ту о̀клеп"ну и ку́п нѡву зди́-лу.*

о̀кно, -а с дрвена остава за жито у амбару. *На́суо сам пѡла о̀кна шѣн"цѣ.*

о̀колѡв"ца, -е ж околина, крај. *Нѣма га пристѡлијег у о̀колѡв"ци.*

о̀копѣл"т, о̀копѣлим сврш. родити дете, а не бити у браку (дјевојка). *Јѡв"на ћѣра о̀копѣл"ла му́шко дјѣте.*

о̀крѣн, -а, -о оштећен. *Ка́ко ћу да вам ку́вѡм у о̀крѣном лѡниу?*

Олѣси, -ѣсѡ м мн. надимак становницима села Цикоте. *Олѣси су заку́п"ли ди́о дрѣжавне шѡмѣ.*

о̀манђијат, -ѡм сврш. према манђијат. *О̀манђијѡла га да се ви́ше нѣ зна ни ок-рѣнт.*

о̀мућ, -а м количина која се захвати између јагодица три прста, прстохват. *До́дѡј још о̀мућ пѣршина.*

о̀ндѡк прил. после, иза тога, затим. *О̀ндѡк смо свѣ по́шли ку́ћама.*

о̀пѡл"чит, -им сврш. ударити палицом, штапом. *Два́нут га о̀пѡл"чјо и ни́шта му.*

о̀пѡндрчит, -им сврш. разг. снажно, јако ударити; уп. о̀пѡучит. *О̀пѡндрч"јо га по гла́ви, ал' твр́да тѣква нѣ пуца́.*

о̀патрѣнт, о̀патрѣнем сврш. разг. ударити. *О̀патрѣнѡ га ка́меном у́ ногу, па ми во́шпава"јо.*

о̀пѡучит, -им сврш. разг. в. о̀пѡндрчит. *О̀пѡуч"јо га под пле́ћа, па је јѣдва проди́јѡ.*

о̀плѣст, -тѣм сврш. напасти некога (вербално или физички). *До́бро га о̀плео, сѡв је поцрљѣн"јо од стѣда.*

о̀плећа́к, -ѡка м одевни предмет који се носи на леђима. *Извѣз нѣку́ му́стру на о̀плећа́ку.*

о̀пона, -е ж танка кожица којом је обложено ткиво, овојница. *До́ктор ве́ли да ѣмѡм о̀пону на́ оку.*

о̀понац, -ѡнца м метална кукица која се качи за метални полукруг ради закопчавања, копча. *О́тпѡ ми о̀понац на о̀пѡнку.*

о̀пѡрња́к, -а м сало на свињским цријевима. *Од о̀пѡрња́ка ћмо ку́ват са́пун за ру́б"не.*

о̀права, -е ж дјевојачка спрема (обично одевни предмети). *Спрѣмла сам о̀праву, мо́рем се у́дат.*

о̀пшѣста́р"т се, о̀пшѣста́рим се окренути се у круг. *Три́нут се о̀пшѣста́р"јо док се ни́је сру́ш"јо.*

о̀рлѡнда, -е ж двокрака игла за причвршћивање косе, укосница; уп. шпѡнѣгица. *Л"јѣпо на́рѣдла ко́су с о̀рлѡндама.*

о̀рма, -ѣ ж в. ѣнтѡв.

о̀рни́ца, -е ж колика на два точка на којима се преноси плуг. *По́лѡм"јо сам то́чак на о̀рни́ци.*

о̀рѡз, -а м мужјак кокошке, пијевац. *О́рѡз ми је, ѣзглѣда, про́му́ко.*

о̀сѡв"ти се, о̀сѡвим се устати, усправити се. *Ка́д се о̀сѡв"јѡ на́ ноге, а оно ви́шши од два́ мѣтера.*

отлѣ прил. са/из тог мјеста. *Бјѣж отлѣ.*

отпѣрјат, -ам сврш. експр. брзо отићи, изгубити се, одмаглити. *Отперјо је колко су га нѡге нѡс"ле.*

отромбѣљ"т, отромбѣљим сврш. пустити да нешто слободно виси. *Трбуш"на му се отромбѣљила до зѣмљѣ.*

ѡћубат, -ам сврш. унаказити шишањем. *Баш те гадно ѡћубѡ брѣцо.*

ѡцуван, -а, -о подеран, офуцан. *Кѡлијер ти је ѡцуван.*

ѡшин"ти, -ѣм сврш. снажно, јако ударити. *Ѡшино ме и на лѣћ"ма ми ѡстала мѡсница.*

ошућиват, ошућујем несврш. прећуткивати. *Ошућивѡ сам док сам мѡгѡ, а ѡнда сам плѡнѡ.*

П

пѡгат, пѡгам сврш. фиг. добити своје; уп. фѡсоват. *Пѡгаћеш кад те јѡ дѡватим.*
пажуњат, -ам несврш. чистити трљајући, прати, рибати. *Дѡбро пажуњѡј рѡб"не, па и ѡнда сѡпѣрај.*

пѡјдо, -ѣ м особа с којом је неко у добрим, срдачним односима, пријатељ, другар. *Јѡ и мѡј пѡјдо у свѣму се слѡжемо.*

пѡјз"т, -ѣм несврш. водити рачуна. *Пѡјзи ми на дјѣцу.*

пѡкљѡт, -ѡм несврш. правити смицалице, измишљати. *Знѡш да му је пѡкљѡ да је п"јѡнац, а ѡн нѣкад нѣје ѡкус"јо пѣше.*

паламѡд"т, паламѡдим несврш. причати глупости, измишљати. *Паламѡди ѡн мѣни конда сам јѡ нѣписмен.*

пѡок, -а м попречна дашчица на мердевинама. *Нѡправ"јо сам лѣстѡе са дѣсет пѡока.*

Пѡрипи -ѡ, м мн. надимак становницима села Цикоте. *Пѡрипи су склѡни краћѣи.*

пѡрјан"ца, -е ж дрвена посуда у којој се парило рубље како би се лакше опрало. *У пѡрјан"ци се пѡр"јѡ вѣш.*

пѡрма, -ѣ ж начин садијевања сијена или сламе. *Пѡрма је вѣћѡ, лѣчѣи на крѡв кад се сѡдјене.*

парѡвњѡк, -ѡка м онај који је по годинама некоме једнак, вршњак. *Ѡн је парѡвњѡк мѡга Мѣлѣ.*

пѡрта, -ѣ ж накит на дјевојачкој глави који је знак дјевојаштва. *Тѡје је да нѡсѣш пѡрту на глаѡи.*

пѡс"ца, -е ж украсна трака на гардероби. *Нѡшѣј пѡс"цу на прѣгачу.*

пѡтљѣка, -е ж узак и дужи комад тканине којим се нешто причвршћује, врпца, трака. *Пѡкѣт"ћ увѣж црљеном пѡтљѣком.*

пѡтока, -е ж ракија која последња потече при печењу и која је лошег квалитета. *Пѡтока је зѡдњѡ ракија кѡјѡ се бѡца, кѣсјела је.*

Пѡур, -а м крај у околини Пакраца. *Пѡур је бѣѡ мѡло заостѡлѣји.*

Паѡрија, -е с назив становницима краја који се зове Паур (некада у залеђу границе за разлику од граничара). *Ћѡ сам ћѣрку у Паѡрију.*

пацуљ"ца, -е ж бијела платнена капица која се ставља на уплетену косу. *Мѣтн пацуљ"цу на глаѡу.*

пѡчат се, -ѡм се уплитати се у нешто, мјешати се. *У мѡј нѡсѡ се нѣмѡј пѡчат јер ѡ њем нѣшта нѣ знѡш.*

пѧче, пѧча ж мн. јело од меса охлађеног у соку у којем је кувано, пихтије. *Дѧ-
наске ћу пѧче за рѧчак.*

пашѧнац, -нца м муж женине сестре. *Мѧј пашѧнац је весѧљѧк.*

пѧшо, -ѧ м хип. од пашѧнац.

пѧнтрај се, -ам се пењати се. *Нѧ пѧнтрај се на Ѧрас, мѧгѧ б' пѧст.*

пѧрјат, -ѧм несврш. тући (обично дијете). *Ѧн за свѧкѧ ситницу пѧрјѧ тѧ јѧдно
ѧ'јѧте.*

пѧрје, -а с традиционални украс од перја на невестиној глави код Срба у запад-
ној Славонији. *Бѧла је ѧк'ћена б'јѧлим пѧрјем.*

перлитат, -ѧм несврш. пребацити чунак на разбоју. *Вѧћ како вјѧшто перлитѧ.*

перѧче, -ета с перната живина. *Зѧклала сам перѧче на ћ' нап'рав'т пѧприкаш.*

перѧшало, -а с окупљање у нечијем домаћинству ради помагања у чишћењу
кукурузног клипа. *Прѧ је било перѧшало јер се кѧруз накѧ брѧѧ.*

перѧш'на, -е ж листови који обавијају кукурузни клип. *Од сѧвѧ перѧш'не плѧтѧ
се сѧмпле.*

пѧрушка, -е ж дио гушчијег крила који се употребљава за скидање брашна (кад
се хлеб пече у пољској пећи) и ситнијег отпада. *Счѧст мрѧице пѧрушком.*

пѧрчѧн, -ѧна м коса сплетена од много ситних праменова (само за жене). *Сплѧт
кѧсу у пѧрчѧн.*

пѧтит, -ѧм несврш. памтити. *Мѧј ѧѧд пѧтѧ јѧш ѧнѧј прѧви вѧлкѧ рѧт.*

пѧтковача, -е ж врста крушке која сазријева око Свете Петке (27. 10). *Пѧткова-
че су слѧтке кѧ мѧѧ.*

петѧвница, -е ж основна школа од пет разреда. *Чѧтрѧ рѧзреда и пѧти је обнѧ-
вљѧње. Тѧ је бѧла петѧвница.*

пѧтровача, -е ж врста јабуке која сазријева око Птровдана (12. 7). *Ѧвѧ гѧѧ'нѧ су
нам крупне пѧтроваче.*

пѧча, -ѧ ж младеж. *Ѧмѧ вѧликачку пѧчу на врѧту.*

пѧјула, -е ж лијек. *Препѧсѧ ми ѧѧктор пѧјуле на рецѧпис.*

пѧлњак, -а м зграда за пилиће. *Пѧн ми је пѧлњак пѧрѧди.*

пѧљит, -ѧм несврш. нападно упрти поглед; уп. блѧјит². *Штѧ пѧљѧш ѧ ме конда
ниѧкад нијѧс вѧѧ'јѧ жѧнско.*

пѧљкат, -ам несврш. чистити. *Пѧљкала сам грѧ из мѧѧна.*

пѧнтер, -а м мајстор који прави запрежна кола. *Нарѧч'јѧ сам кѧла код пѧнтера.*

Пѧрватра, -е м/ж надимак становницима села Крагуј. *Пѧрватре вѧлѧ да наспрѧ-
ѧју дрѧгоме.*

пѧргѧв, -а, -о који је пјегав. *Да ми је знѧт на кѧгѧ је пѧргѧв.*

пѧрмич, -а м ширина. *Мѧтни мѧло пѧрмича у сѧрму.*

писѧн'ца, -е ж танка женска кошуља која је везена напред. *Ѧспѧглај ми писѧн'цу.*

пѧтат, -ѧм несврш. хранити дијете (обично бебу). *Пѧтѧј то ѧ'јѧте вѧѧѧш да је
гѧѧдно.*

Пѧцанов'ћи, -а м надимак становницима села Крагуј. *Свѧ Пѧцанов'ћи су мѧло
лѧѧсти.*

пѧцѧбрија, -е м фиг. млад и неискусан момак. *Штѧ тѧ ѧ тѧм знѧш, пѧцѧбријѧ.*

пѧчит, -ѧм несврш. журити. *Пѧч'јѧ сам до изнѧмоглѧсти, ал' сам га стѧѧѧ.*

пишмѧн'т, пишмѧни несврш. презирати. *Нѧје се ни окрѧнѧ нѧ нашу стрѧну
кѧлко нас је пишмѧн'јѧ.*

пи́штал"на, -е ж мочварно, баровито земљиште. *Загла́в"ли ми се то́чкови у пи́штал"ни.*

пла́њка, -е ж дебела даска која се користи за зидове, преграде, подове. *За по́дове ћмо ме́тнут пла́њу.*

пла́та, -е ж повећи дио платна за покривање, чаршав, застирач. *Про́стри чи́сту пла́ту на кревет.*

пла́ц, пла́ца м 1. пијац. *Иде́м на пла́ц да про́да́м пара́дајз.* 2. грађевинско земљиште.

плѐјан, -а, -о који је од плеха, лимени. *Са́лјј базла́мачу у плѐјани про́тван.*

плѐнтрав, -а, -о несигуран у ходу. *Кј́д га во́дјиш та́квог плѐнтравог?*

плѐтоват, -ујем несврш. уплитати косу у плетенице. *Плѐтјј ко́су у плетѐн"цу.*

плот, плота м дрвена ограда. *Плот ти је и́струо са́мо што се не сруши.*

плѝ́нѹт, -а, -о фиг. сасвим налик на, скоро исти по лику као неко други; уп. пѹ́кй. *Плѝ́нѹт о́тац.*

поа́рат, поа́рам сврш. опљачкати. *Поа́рали свѐ што је вр"јед"ло у кући.*

по́бав"т, -им сврш. набавити, снабдети се нечим. *Ес по́бав"јо збо́ за ко́ње?*

по́вазда в. ва́зда.

повилѐн"т, -йм сврш. полудјети, помахнитати. *Повилѐн"јо за њо́м конда га је увра́чала.*

по́вјесмо, -а с ланени конац за ткање. *Тка́ћемо са по́вјесмом.*

по́вбодањ, -дња м поплава. *О́днио ми по́вбодањ ц"јѐли за́сад.*

по́вран"т, -им сврш. према вра́н"т. *По́вран"ла о́брве.*

по́двеза, -е ж куповна марама већих димензија која се везивала страга ниско на потиљку; уп. ша́мија. *Заве́ж по́двезу на гла́ву.*

По́дја́мци, -ама́ка м надимак становницима села Цикоте. *По́дја́мци су до́бри дома́ћини.*

по́дмета, -е ж в. спѐрне. *Не забора́в по́дмете у ме́ћу.*

подни́м"т, подни́мим сврш. спустити главу на руке (због туге, нерасположења). *Подни́м"јо гла́ву у шаке, са́мо што не за́плаче.*

по́дстрешница, -е ж водоравна лѐства преко доњег краја кровне конструкције. *Пове́заћ"мо ро́гове по́дстрешницом.*

поду́мијент, -а м јака греда која служи за подупирање, потпору. *Поду́прије́ћемо ро́г поду́мијентом.*

по́итат, -а́м сврш. потрчати, пожурити. *По́итај ко́лко мо́реш да сти́гнемо за да́на.*

поклѐпат, -а́м сврш. ударајући чекићем наоштрити мотику, секиру и сл.; откивати (косу). *Ура́н"јо сам да поклѐпа́м ко́су.*

поклѝ́нт се, поклѝ́нѹем се посрамити се. *Брезодо́бно се изла́но, па се поклѝ́нјо.*

пола́гат, пола́жем несврш. пјевати други глас. *Ко́лко он до́бро во́дј, то́лкo и о́ни л"јѐпо пола́жу.*

по́лаксит, -им сврш. постати лаком на нешто, пожелети туђе. *Ни́је му до́ста његовог, већ се и на мој ди́о по́лакцио.*

понад пред. преко. *Понад кру́ва тра́жит по́гачу.*

по́њава -е ж грубо ткани вунени покривач. *По́криј се по́њавом да не озе́бѐш.*

по́од, -а м прва посјета родитеља удатој кћери. *Иде́м ће́ри у по́од.*

пòпара, -ѐ ж јело од попареног и замашћеног хљеба. *Маја ми свàкò јутро кувà пòпару.*

пóпац, -пца м инсект крупне главе који зриче трљајући предња крила једно о друго. *Пóпац пјевà по ц"јелу нòћ.*

пóплет, -а м последњи редови оgrade која је исплетена прућем. *Мòрам стàв"т пóплет нà плòт у бáшчи.*

попрèгàч, -àча м ланац за стежање терета на колима. *Притèгни попрèгàч да се нè осту дрва.*

пóрамак, -àмка м чипкани дио између предњег и задњег дијела на рамену кошуље. *Мòрам извèст пóрамак за кошуљу.*

порèн"т, порèним сврш. малаксати од умора. *Порèнò сам на ливади кòсèћ ц"јели дàн.*

пòсије, -ија ж мн. отпад при мљевењу пшенице, мекиње. *Усти пòсије свињама.*

пòстелја, -е ж дрвена зграда у дворишту у којој спава млади брачни пар. *Ошли су лèћ у пòстелју.*

пòтвòр"т, -им сврш. схватити; уп. скóнтат. *Пòтвòр"јо сам ја да он није свè рèкò. потипàрски* прил. на подмукао начин, злобно. *Пришò ми је иза лèћà и потипàрски ме жбрòкнò у бубрег.*

пòтират, -ем несврш. уништавати. *Рвàти су у нàшèм крају пòтирали свè што је бíло српскò.*

пòткић, -а м украс од разнобојних петљи на кецељи. *Бàш је бòгато укрàс"ла пòткић.*

пòтла прил. по истеку неког времена, касније. *Нèмòј свè пòјст, òстав нèшто и зà потла.*

пòтпал"ца, -е ж украс на доњем делу предње стране сукње. *Òткàј пòтпал"цу за прèдњицу скýтà.*

пòтпòрањ, -рња м мотка, стуб и сл. којим се нешто подупире, подупирач. *Мèт-ни пòтпòрањ под јàбуку да се не изломи.*

потуљ"т се, пòтуљим се разочарати се. *Потуљ"јò се кад је чуò кàко ми је ò"јéте прòшло у шкòли.*

пòћерат се, -ам се посвађати се. *Пòћераше се браћа око нàслèдства.*

поцикíват, поцикујем несврш. оглашавати се циком, вриштати (у колу). *Имà глàs, поцикује не сýстаје.*

пòчинут, -èм сврш. провести неко време мирујући, одморити се. *Ајмо пòчинут на òмо нàстав"т потлапòдне.*

пòшèтањ, -тња м предњи дио воловских кола. *Прèдњи дíо вòловски кòла је пòшèтањ.*

прàвдат се, -ам се расправљати се, свађати се. *Прàвдо се с òàћòм, па га òвàј ишићеро ис кућè.*

прàкљача, -è ж плòснато дрво с дршком којим се при прању ударало рубље. *Пукла ми прàкљача.*

прàло, -а с мјесто на потоку, ријечи и сл. гдје се прало рубље. *Нијесам нàшла мјèста на прàлу.*

прàнгија, -е ж врста топа за избацивање сигналних метака и пуцање приликом неких свечаности. *Пуцали смо из прàнгије за Свèтòг Сàву.*

прàнћед, -а м очев или мајчин деда. *И мòј ћèд и мòј прàнћед бíли су сèљаци.*

пра́ца, -ѐ ж врста колача с орасима. *Дòбро ти испале пра́це, са́м се òсипају у јустима.*

пра́цјѐп, -а м полуга углављена у предњу осовину кола уз коју се прежу волови, руда. *Скйни ја́рам с пра́цјѐпа.*

пребрбл́ават, пребрбл́авам несврш. премештати (обично тражећи нешто), претраживати. *Нѐмòј пребрбл́ават по мòјим ств́ар"ма.*

прѐгача, -е ж вунена кецеља која је дио женске народне ношње. *Са́д òпаш прѐгачу.*

прегòн"т, -им несврш. претјеривати у нечему. *Прегòн"јò је ф́алѐћ свòју дј́цу.*

прѐдњица, -е ж предњи дио кошуље. *Ни́јесам заврши"ла вѐз на прѐдњици.*

прекоп́итнут се, прекòп́итнем се преврнути се преко главе. *Ко јѐж се прекòп́итне преко гла́вѐ.*

пре́копница, -е ж мјесто (на планини) гдје прво окопни снијег. *Прв́а пре́копница је на Брѐзовом пòљу.*

прѐмзат, прѐмзам несврш. успоравати, заустављати (најчешће кочницом) кретање неког возила. *Прѐмзали смо, ал' љ́аба, завршисмо у граби.*

премизѓиват, премйзгујем несврш. захтјевати (обично у јелу) сад ово сад оно, извољевати. *Тòлкò премйзгују да ж́ива нѐ зн́ам шта́ да им ќува́м.*

премунд́ур"т се, премунд́урим се замаскирати се. *Премунд́ур"јо се да смо га јѐдва прѐпозна́ли.*

прѐнђат, -ам сврш. сасушити се, увенути. *Òвò је прѐнђало и нѐ ва́ља за гра́ћу.*

прѐоблака, -е ж резервна одјећа, преобука. *Понѐс прѐоблаку да се им́аиш у шта́ прѐсвѹ́ћ.*

прѐпјека, -е ж ракија која је два или више пута препечена, препеченица. *Од шљ́иовце сам на́правјо прѐпјеку.*

прѐпјечат, -чем несврш. поновним печењем дати ракији већу снагу. *Прѐпјецо сам и нѐшто ја́букѐ.*

прѐсòнтат, -ам сврш. утицати на нечије мишљење или став. *Прѐсòнто и и са́д ви́ишѐ нй́како не дòлазе кòд нас.*

преумй́н"т, преумй́нем сврш. в. одомй́н"т. *На́кон трй́ нòћи преумй́нò ме зѹ́б.*

прй́вуш"т, -им сврш. ошамарити. *Та́кò ме прй́вуш"јо да ми јòш зу́јй у ѹ́ву.*

прй́гла, -ѐ ж комад дрвета који може стати у шпорет; уп. ву́рак. *Мòрам изрезат на прй́гле да ст́анѐ у шпорет.*

прй́главак, -авка м вунена чарапа до пола листова. *Исплѐла ми ба́ба прй́гла́вке.*

приј́ечат се, приј́ечам се гледати попријеко. *Кò вò се приј́ечò на́ ме.*

прикрй́ч"т, прикрй́чим сврш. нагласити, упозорити. *Прикрй́ч"јо сам му да ни за ж́иву гла́ву не излази на́поље.*

прикрпѐљ"т се, прикрпѐљим се фиг. закачити се за некога. *Прикрпѐљ"јо се за нашу ћѐрку и нѐ мош га òд њѐ òћерат.*

прику́ч"т, прику́чим сврш. примаћи, приближити. *Дѐд ми прику́чи зòјѐлу с тр́гањцима.*

прилѐмезит се, -им се накачити се некоме. *Прилѐмези́јо се ѹ́з нас и трòш"јо òнò што смо пòн"јѐли.*

приљòљ"ти се, приљòљим се стиснути се уз некога. *Приљòљ"јо се на́ ме стй́д на́рода.*

присмòчит, **присмочим** несврш. штедети на храни. *Нѐма се тòлкò, па мàло присмòчи.*

присмрђет, -дѝм фиг. приближити; уп. **пришун**"т. *Да нијес вѝшѐ присмрò"јò мòјòј кўћи.*

прѝстò, -ала, -ало који пристаје, лијеп, погодан, згодан. *Нàкò прѝстò јòш му је лѐпшѐ стàјàла у̀нифòрма.*

прѝтка, -е ж тањи и обично дужи колац уз који се ослањају повртарске биљке пузавице, мотка. *Нàсјекò сам прѝтку за грàшак.*

прѝткàр, -àра м врста пасуља или грашка који расте уз мотку, притку. *Нѝсам стѝгò обрaт прѝткàр.*

прицврљ"т се, **прицврљим** се приљубити се, стиснути се уз некога. *Прицврљ"јò се ўзà ме кò ўплашено јàње.*

прѝшјевак, -ѐвка м уска уздужна трака на ивици одјеће, поруб. *Óвòје мѝтни јè-дан прѝшјевак.*

приштун"т, **приштунем** сврш. притиснути, стиснути, пригњечити. *Приштунò прст врат"ма.*

пришун"т, **пришунем** сврш. в. **присмрђет**. *Да јòј вѝшѐ нијес пришунò.*

пркно, -а с задњица. *Пољуб га у пркно кòлко му подѝлазиш.*

пркоњ"т се, -им се љутити се, дурити се. *Нѐмòј се пркоњ"т, нијесам òзбѝлно мѝслиò.*

прљак, -љка м дрвени клин у кровној конструкцији који придржава сламу на крову. *Óвѝ ти прљци трўли.*

прња, -ѐ ж офуцана одјећа; уп. цòња. *Нѐмам штà нàтўћ осим òвије прња.*

прòбјелит, **прòбјелим** сврш. ћутати. *Штà му није рѐкò, а òн ни јèдну није прòбјел"јò.*

прòгрунтат, -ам сврш. размислити. *Дòбро сам прòгрунто прѝје негò што сам одлўч"јò да га кўпим.*

прòждријет, -ем сврш. прогутати, појести. *Штò дà прòждријет нѐ дà ўмријет.*

прòметат се, -ѐћем се мувати се, сметати. *Прòмѐћеш се кò да ўмàш црве у гўјз"ци.*

прòтвãн, -ãна м плех, тепсија. *Їзлѝ' нòгачу у прòтвãн.*

прòћердат, -ам сврш. раскућити, потрошити. *Прòћердо је свѐ што му је ћàћа òстав"јò.*

прòшња, -ѐ ж просидба (дјевојке). *Сўтра ћ"мо у прòшњу.*

прòштиман, -а, -ò цијењен, угледан, поштован у друштву. *Мòј ћѐд је бѝò прòштиман чòјк.*

прс"т се, -ѝм несврш. јуначити се. *Прс"јò се док није òбòиò по нòсу.*

пртен, -а, -ò који је од вуненог предива. *Дòбио сам на дàр пртене чàрапе.*

пртљат се, -ãм се мјешати се у нешто. *Да се није пртљала нѐ б' нам се трўд упрòпàстиò.*

прћија, -е ж оно што неко има као личну својину. *Нијесам јà нић"ја прћија.*

прцмољак, -òљка м низак, ситан човјек. *И тàј ће прцмољак бѝти мòј зѐт.*

пўдат, -ãм несврш. лутати, живети у немаштини. *Пўдà по тўћѝм кўћама брез ѝће ѝког свòга.*

пўки, -а, -ò в. плунут. *Пўки ћàћа.*

Пукаји м мн. надимак становницима села Цикоте. *Пукаји су покупували свѹ ѹт-рину.*

пѹктат, -ам несврш. љутити се. *Није говор"јѹ нѹшт, сѹмо је пѹктѹ.*

пѹн"ца, -ѣ ж женина мајка, ташта; уп. баба. *Био сам код пѹн"це на слави.*

пѹра, -ѣ ж ћурка. *Моји држѣ пѹре.*

пѹран, -ана м ћуран. *Пурани су кѹчопѣрни.*

пѹрњат, -ам в. жмѣрит. *Пѹрњаш ко локомотива.*

пустѹија, -е м човјек неодговорног понашања. *Не треба се кѹчит са тѹјем пустѹијом.*

путњичав, -а, -о који има урођене флеке по лицу и телу. *Не б' биѹ рѹжан да нѣма путњичаво лице.*

путрѹнчић, -а м женска ципела која је дио народне ношње. *Обѹј путрѹнчиће на ноге.*

пѹца, -ѣ ж дугме. *Куп ми шѹрену пѹцу за блѹз"цу.*

пуцикат, -ам пујдати, тјерати (пса). *Пуцикѹ псѹ на ме.*

Р

рѹвѹнгер, -а м преварант. *Тај је рѹвѹнгер покрѹ поља сѣла.*

развагѹш"т се, развагѹшим се понашати се у туђој кући као да си у својој. *Развагѹш"јо се, браће, конда је у својој кући.*

развијача, -е ж оклагѹја. *Ўзми онѹ дѣбљѹ развијачу.*

разгађит, -им сврш. фиг. пасти у биједу. *Син га разгађ"јо на нѣма ни за крѹ.*

раздрљен, -а, -о раскопчан. *Не иди раздрљен, заковчѹј се под вратом.*

разјад"т се, разјадим се растужити се. *Тѹлкѹ се разјад"јо да ми га било жѹо.*

рѹзом прил. до врха. *Ўлила рѹзом, сѹм што се не прелије.*

рѹјтат, -ам несврш. лупати (посуђем). *Не рѹјтај с тѹјем лѹнцима.*

рѹкље, -й ж мн. тророге дрвене виле. *Ўзми рѹкље па да натѹваримо слѹму.*

рѹкољ"ти се, -им се фиг. викати, галамити. *Не рѹкољ се, чѹћѣ кѹмишѹ ѹколо.*

рѹљка, -ѣ ж кухињска посуда (обично за кување); уп. рѹтљика. *У већѹ рѹљку пристав чѹрбу.*

рѹљчица, -е ж дем. од рѹљка.

рѹмпош, -а м јутарња паша. *Ошѹ је с гѹведима у рѹмпош.*

рањѣник, -ика м свиња која се тови за клање; уп. смѹк. *Уран"ли смо двѹ рањѣника од по стѹ пѣдѣсѣт кѹла.*

расик"јѣрат, расикѹјѣрам несврш. рескирати, ризиковати. *Расик"јѣрѹ сам свој живот, сѹмо да би њѣга спѹс"јо.*

раскарѹкат, -ам сврш. раскинути, прекинути. *Рѹскарѹко сам јѹ ш њѹма ѹдѹвно.*

расѹд, -а м расѹ(л). *Расѹд је ѹдбар за мамѹрлук.*

распѣч"т се, распѣчим се 1. непристојно откривати поједине делове тијела. *Како то сјѣдиш, шта си се распѣч"ла?* 2. бити у великом послу, не знати шта пре да радиш. *Имѹм тѹлкѹ посла да не знам ѣѣ б се прије распѣч"ла.*

рѹтљика, -е ж в. рѹљка.

рѹчак, -чка м штап за намотавање пређе. *Намотала сам трѹ рѹчка до поѹнѣ.*

рѹчит се, -йм се фиг. желети нешто, жудити за нечим. *Бѹш ми се рѹчѹ на таѹкр-ле с пѣкмезом.*

рашћѹп"т се, рашћѹпим се раширити се. *Рашићѹп"ла се кѹј кравет"на.*

рашчѐн"т, рашченим сврш. раставити. *Рашчѐнѡ ѿ њѣзѣн ѣѡѡ, нијѣсу сѡстав"ли ни гѡд"ну дѡнѡ.*

рѡ"на, -ѣ ж трутина, лијенчина. *Рѡ"на лѣжѣ у лѡду пѡд шљивѡм.*

рѣбнут, -ѣм сврш. строго казнити. *Рѣбнѡ ме сѡдија сѣдам гѡдѣна зѡтвѡра.*

рѣват, рѣвѣм несврш. гласно плакатаи, јаукати. *Рѣвѣш конда те нѣко дѣрѣ.*

рѣјан, -а м в. рѣјцан.

рѣјцан, -а м тепање мушком дјетету; уп. рѣјан, рѣсан. *Виђ мѡг рѣјцана кѡко је нѡрѡсто.*

рѣкла, -е ж мања марама. *Ој ти, мѡла, у црљеној рѣкли, ѡћмо ли се нѡћ ѣе смо рѣкли?*

рѣклица, -е ж дем. од рѣкла.

ремѹн"ка, -е ж хармоника. *Ремѹн"ке ремѹн"кају, а сѣје се пѡлкају.*

рѣсан, -а м в. рѣјцан.

реѣпис, -а м рецепт. *Дѣгѡ сам л"јѣкове на реѣпис.*

рѣшт, -а м затвор. *Имѡ јѡш двѣјѣ гѡд"не рѣшта.*

рибњача, -е ж врста сочне јабуке. *Нѡправ"ћу штрѹдле с рибњачѡм.*

ривљача, -е ж наборана метална плоча на којој се трљало рубље при прању. *Ривљача је слѹж"ла да се пѣрѣ. Нѡ њѡј се рѹб"не трљају.*

ригла, -е ж уска гвоздена шипчица којом се затварају врата са унутрашње стране, реза; уп. зѡсун. *Стѡв риглу на врата.*

риѡа, -ѣ ж већа бијела марама од домаћег ткања. *Док сам трѣѡла, спѡла ми риѡа.*

риктат, -ѡм несврш. усмјеравати. *Кѡко вас јѡ бѹдѣм риктѡ, тѡкѡ ћте се и врс-тат.*

риѡти, -ѣм сврш. гурнути. *Риѡн га нѣза страну, мѡго је врат слѡм"ти.*

рипат, рипам несврш. много кашљати. *По нѡћи рипа, сѡм што не изданае.*

рка, -ѣ ж стара ствар која се више не употребљава. *Мѡрам скѹп"т те рке и пѡбѡцат нѡ ѣубре.*

рмабт, -ам несврш. радити тешке послове. *Док јѡ рмбам ви се излѣжѡвате.*

рѡба, -ѣ ж одјећа. *Пѹн ти је ѡрман рѡбѣ.*

рѡв"ћ, -а м *Нѡправила сам рѡв"ће за нѡприке.*

рѡгѡљ, -а м шара на марами у облику рогља. *Баш је измишљѣн ѡвѡј рѡгѡљ.*

рѡзгат, -ѡм несврш. пјевати снажним и дубоким гласом. *Рѡзгѡ, нѣко се дрѹгѣ нѣ чује.*

рѡњгуза, -е ж/м плачљивко, мекушац. *Дѣдѣ мѡло покѡж да си мѹшко, нѣмѡј ѹв"јек бѣт рѡњгуза.*

рѡшкат, -ѡм несврш. препирати се. *Рѡшкали се, а ѡндѡ се и пѡтѹкли.*

рсо узвик при раздвајању оваца из стада. *Рсо, Бѣѡ.*

рѣт, рѣта м ловачки пас. *Њѣгѡв је рѣт ѹват"јѡ зѣца.*

рѹб"не, рѹбинѡ ж одјећа, рубље. *Ѣпрѡла сам рѹб"не и слѡж"ла ѹ киштру.*

рѹво, -а с одјећа. *Ѣбѹко је чѣсто рѹво за визитѡцију.*

рѹд"на, -ѣ ж необрађено земљиште зарасло травом, запуштено земљиште. *Ѣвѡ рѹд"на је неискрѡриштѣна.*

рѹдлав, -а, -ѡ који је ковѣав; уп. грѹѹрав. *Имѡ црну рѹдлаву кѡсу.*

рѹђав, -а, -ѡ који је црвѣнокос. *Јѣдно му је д"јѣте рѹђавѡ.*

рѹња, -ѣ ж длака. *Пѹстијѡ рѹње до рѡмена.*

рѹњав, -а, -ѡ који је длакав. *Рѹњав је кѡ мѡјмун.*

рѹст"на, -е ж повећи комад стијѣне или суве земље. *Нѡлѣт"јѡ тѡчком на рѹст"ну.*

С

савéшћō, -ала, -ало увенуо. *Перу̀н"ке су савéшћале, ал' су руже прѣспјеле.*

сáлат, -а м зимница. *Свā зѣмница је сáлат.*

салáуков"на, -е ж олуја, невријеме, мећава. *По овōј салáуков"ни нē треба нѣкуд крѣтат.*

салијѣтат, салијѣћем навалити, закупити ријечима, молбама кога (да нешто учини). *Тōлкō ме салијѣтō да сам му мōрō дāт.*

сáн"це, -ица ж санке. *Нāправио ми ћāћа нōве сáн"це.*

сāпа, -ē ж водена пара. *Ўватила се сāпа на стāкло.*

сāпаст, -днем сврш. спопасти, навалити. *Сāпō ме, јѣдва сам се жѣва отргла.*

сāпѣњка, -е ж двокрака игла за прикопчавање, зихернадла. *Ўват сāпѣњком док нē пришијем пѣју.*

сāпон, -а м в. сāпун.

сāпун, -а м копча на каишу; уп. сāпон. *Прову́ц кроз сāпун до зāднѣ рѣпē.*

сāцак, -а м гвоздени трножац на који се стави јело да не загори. *Подмѣтни сāцак под тѣвсију.*

свāја, -ē ж женина сестра. *Мōја се свāја дōбро ўдāла.*

свāк, -а м сестрин муж (сестри). *Свāк ми рāди на жѣљезници.*

свѣндер, -а м плетени прслук. *Наву́ц свѣндер, нāпољу је врѣшко.*

свѣтњак, -а м ластиш или трака која се увлачи у панталоне или доњи веш уместо каиша. *Притѣгн свѣтњак, спāдају ти гāће.*

свјѣроват, -ујем сврш. заклети се. *Свјѣрово је да он нѣје бѣō с њѣма.*

свōдак, -тка м в. ѓкап"на. *Овāј ти је свōдак зāрћō.*

свōјāтан, -тна, -тно саосјећајан. *Према свāкōм је свōјāтан и ћē нē б' трѣбō.*

свōјта, -е ж родбина. *Дōшла ми свōјта ў госте.*

сѣја, -ē ж међусобно ословљавање жена у бучком крају. *Мōја сѣјо, нијесам те вѣд"ла.*

сѣћија, -е ж канабе, лежај. *Прѣлего на сѣћију и зāспō.*

сѣвоња, -е м фиг. назив за човјека који много ради. *Ал' сам се нарāд"јо кō сѣвоња.*

сигу́рат, -āм несврш. кретати се убрзано, журити. *Сигу́рāм да не ѓкасим на слѣжбу.*

сѣмат се, -āм се ријешити се некога. *Нē мош га се сѣмат.*

сѣмпла, -ē ж мања плетена корпа (обично од сламе) у којој се држи брашно. *У сѣмплама бѣдē брāшно.*

сѣнколе-јāнколе речца. *Да си тѣ мѣне сѣнколе-јāнколе пōслуши, дāнāс би мѣ другāч"ју пѣсму пѣвали.*

сѣплѣив, -а, -о који је астматичан. *Нē море он лѣћет кад је сѣплѣив.*

сѣркет, -а м водени раствор сѣрћетне киселине, сѣрће. *Прѣвише с' ўлѣла сѣркета у шалāту.*

сѣрутка, -е ж сурутка. *Овā сѣрутка освѣжāва.*

сѣћан, -а, -о мали. *Навѣзла сѣћане руж"це на рукав"ма.*

сјāктат, -ѣм несврш. циједити кроз зубе, сиктати. *Сјāктō је нā ме кō змија отрōвница.*

сјѣтоват, -ујем несврш. савјетовати. *Сјѣтовали га и ћāћа и мāти, ал' мāбē.*

скалабѹрат, -ам сврш. помијешати нешто што не иде заједно. *Зна̋и кад је ска̋ла-буро и ра̋к"ју, и п̋иво, и ви̋но.*

скали̋не, -а ж мн. степенице. *Па̋з да се не ср̋нд̋а̋и низ ска̋ли̋не.*

ска̋њиват се, ска̋њуем се устручавати се. *Не̋м̋о̋ј се ска̋њиват нег̋ ӳзми па̋ ј̋ѣди.*

скар̋икат, -ам сврш. потрошити до посљедње паре. *Ска̋рик̋о̋ је ђн и̋ ѡ̋а̋"ну и ста̋рчеву им̋ѡв"ну.*

скл̋епат, скл̋епам сврш. направити на брзину; уп. спрк̋ел̋ат. *Скл̋еп̋о̋ сам ѡ̋в̋у ба̋јтицу док не ѡ̋тпочнем зи̋дат кӳћу.*

скљ̋унт се, -ѣм се стегнути се. *Ј̋ѣд док је т̋ѡпло, потла̋ ће се скљ̋унт.*

ск̋ѡмсат, -ам сврш. здробити, згњечити. *Ќ̋тпала̋ гр̋ана и ск̋ѡмсала̋ к̋ѡмиш̋јско кр̋ме.*

ск̋ѡнтат, ск̋ѡнтам сврш. в. п̋ѡтвр̋"т. *Ск̋ѡнтали̋ смо да се ѡ̋ни с на̋ма и̋грају ма̋чк̋е и м̋иша.*

ск̋ѡњужит се, -им се повући се у себе. *Ќ̋ткако̋ се т̋ѡ д̋ѣс"ло, ск̋ѡњуж"јо се и ри̋јеч не прог̋ѡв̋ара.*

ск̋ѡр̋уп, -а м кајмак. *На̋маж̋ ин̋и̋ту кр̋ува са ск̋ѡр̋упом.*

скр̋ати, -ам сврш. разбити. *Па̋о и скр̋ѡ гла̋ву на̋ ка̋м̋ѣн.*

скр̋ѣс"на, -е ж мјесто где је некада била шума, а сад су ту исечени па̋њеви. *Па̋ње-ви ѡ̋стали и т̋ѡ је скр̋ѣс"на.*

скр̋ндат, -ам сврш. оборити, срушити. *Скр̋ндали̋ смо ста̋ри и̋та̋га̋љ.*

ск̋ут, ск̋ута м већи комад суве сланине. *Ск̋и̋н"ћу ск̋ут сла̋ње па̋ и̋ п̋ѡн"ј̋ѣт.*

скӳти, -а̋ м мн. доњи дио ха̋љине, сукња од ланеног платна који је дио народне ношње. *Јут̋роске̋ сам на̋бирала̋ скӳте.*

скӳтрит се, скӳтрим се замислити се. *Скӳтрио̋ се ӳ ѡ̋дишку, не̋што̋ ће ва̋ља̋но см̋ислит.*

сл̋ута, -ѣ ж неодговорна особа. *Ќ̋на̋ мо̋ја сл̋ута̋ ла̋јса са̋ сва̋к̋им̋ који̋ на̋и̋ће.*

смандр̋љат, -ам в. скл̋епат.

см̋ѣцат се, см̋ѣца се згњечити се. *Како̋ ко̋ја̋ кр̋ушка̋ па̋не, см̋ѣца̋ се ѡ̋ зем̋љу.*

см̋ѡк, -а м в. ра̋њ̋ѣн̋ик.

см̋рд̋лика, -е ж врста отровне биљке. *Мо̋рам̋ ис̋јећ̋ см̋рд̋ликӳ ӳ ба̋ишчи.*

см̋ӳћат, ам сврш. припремити ручак на брзину. *Мо̋рам̋ не̋што̋ см̋ӳћат̋ за̋ рӳчак.*

сн̋ѡват, сн̋ӳј̋ѣм̋ несврш. навијати пређу за ткање. *Да̋наске̋ ћӳ сн̋ѡват̋ ћ̋и̋лим̋.*

сн̋ӳш"т се, сн̋ӳшим̋ се прихватити један другог. *Ла̋ко̋ сӳ се сн̋ӳш"ли̋ кад̋ сӳ ѡ̋бад-ва̋ к̋ва̋рни̋ до̋ зла̋ Бо̋га.*

сѡб"ца, -ѣ ж дјевојачка соба. *Ма̋ра̋ и̋и̋ј̋ѣ̋ ӳ соб"ци̋.*

сѡ̋јка, -е ж фиг. особа склона ноћном животу. *Ко̋ сѡ̋јка̋ је, по̋ ц̋"ј̋еле̋ но̋ћи̋ је̋ не̋ма̋ кӳћи̋.*

сѡ̋јница, -е ж дрвено корито у које се сипа овцама со. *Ӳспи̋ им̋ сѡ̋ ӳ сѡ̋јници̋.*

сѡш"ца, -ѣ ж тање рачвасто дрво усађено у земљу на којем се врти ража̋н̋ док се пече сви̋ња. *Ста̋в̋и̋ се̋ ј̋ѣдна̋ и̋ др̋уг̋а̋ сѡш"ца̋ и̋ м̋ѣтн̋ѣ̋ се̋ ра̋жа̋н̋ и̋ ѡ̋кр̋е̋ће̋ се̋.*

сп̋а̋д̋љив, -а, -о који изазива гађење, мучнину. *Чи̋ме̋ гд̋ђ̋ га̋ п̋ѡнудим̋, св̋ѣ̋ мӳ је̋ сп̋а̋д̋љиво̋.*

сп̋ан̋ћат се, -ам се спојити се с неким, наћи другог. *Ќ̋став"ла̋ га̋ и̋ ве̋ћ̋ се̋ с̋ др̋ӳг̋им̋ сп̋ан̋ћала̋.*

сп̋ѣр"не, -йна ж мн. сплачине, остаци хране који се користе за храњење сви̋ња; уп. п̋ѡдмета̋. *Сп̋ѣр"не̋ и̋стр̋ѣс̋ ӳ м̋ѣћӳ.*

спѐр"т, -ѿм сврш. одлучити. *Спѐр"ли смо да у неђељу дођемо до вѧс.*

сподоб пред. попут. *Имѧ вѧлкѹ кућу сподоб Пѣтрове.*

спочита́ват, спочита́вам несврш. пребацити, опомињати. *Ми́слиш да ми није спочита́во што сам за́каснио.*

спраши́њат, -ѧм сврш. појести већу количину нечега. *Спрѧшињо је пѣт сѧрми.*

спрѣман, -мна, -мно способан. *Чи́м је сјѣо на трактор виђело се ко́лко је спрѣман.*

спрѣ́м"т, спрѣ́мим сврш. угостити. *Спрѣ́м"ли су нас ко на́јрођѣније.*

спркѣ́љат, -ѧм в. склѣпат.

спр́љат, спр́љам сврш. спремити најједноставније јело. *Спр́љаћу им цвр́кушу чо́рбу па од во́љѣ им.*

спр́ч"т, -им 1. направити тијесно, мало; уп. здѣнат. *Спр́ч"јо ми од"јело два брѣја мањѣ.* 2. фиг. преварити некога. *Спр́ч"јо му до ба́лчака.*

спѹ́ж, -а м пуж. *Ву́чѣ се ко спѹ́ж.*

срдѣ́боља, -е ж стомачни вирус, који се испољава у крвавом проливу, дизентерија. *Већ три́ дѧна имѧм срдѣ́бољу.*

срѣ́љо, -ѣ м плашљивац, кукавица. *Та́ј је срѣ́љо и сво́јѣ сјѣнке се бо́јѿ.*

срча́н"ца, -ѣ ж дрвена греда која спаја предњи и задњи дио воловских кола. *Срча́н"ца ми пѹ́кла на́ пола.*

ста́бѧрка, -е ж буре са водом за рсхлађивање и кондезацију алкохолне паре при печењу ракије, табарка. *Ипу́ст во́ду из ста́бѧрке.*

ста́в, -а м мања гомилица у коју је након косидбе покупљена трава. *Приѓрн"ли смо тра́ву у ста́вове.*

ста́кнут се, ста́кнѣм се стати неком у заштиту, бранити. *И да се ти́ нијѣси ста́ко́ дни б мѣне са́трли.*

ста́н, -а м справа за ткање, разбој. *На́прав"јо ми чо́јк нѣви́ ста́н.*

ста́ње, -а с имовина уопште. *Цѧ́ба му то́лкѣ ста́ње кад га нѣма ко́ наслијѣд"т.*

ста́ор, -а м пацов. *Пу́на ми куруза́на ста́ора.*

ста́рац, ста́рца м женин отац, таст. *Мо́ј ста́рац је по́штен чо́јк.*

стѣла́жја, -ѣ ж полица. *Сло́ж танијѣре у стѣла́жју.*

стѣ́снѹт, -а, -о стидан, некомуникативан. *Та́ко је нѣкѿ од ма́ли нѣгѹ стѣ́снѹт.*

сто́ж"на, -ѣ ж дугачко, равно и обло дрво око којег се седијева сијено и слама, колац. *Уса́д сто́ж"ну ѹ зе́мљу.*

стра́јбат, -ам сврш. улудо потрошити. *Све́ што је имѣо стра́јбо је кроз гу́з"цу.*

стрѣ́ја, -ѣ ж крај крова који прелази спољне ивице зидова зграде, стреха. *Ла́сте ми на́прав"ле гнијѣздо под стрѣ́јом.*

стријѣ́ла, -ѣ ж потопорна греда која је дио кровне конструкције. *Подме́тн стријѣ́лу под грѣду.*

стрмѣ́кнут, стрмѣ́кнем сврш. пасти. *Стрмѣ́кнѣ са шљиве на ле́ђа.*

стрнѣ́кос, -а м земљиште са којег је тек скинуто, покошено стрмно жито. *Мо́рам предѣрат стрнѣ́кос.*

стрѣ́жа, -ѣ ж лежај од грубог платна испуњен сламом. *Промѣ́н сла́му у стрѣ́жи.*

стру́га, -ѣ ж дио воловског плуга. *На́пукла ми стру́га па нѣ морем у ѣра́ње.*

стру́н"т, стру́ним сврш. помјерити (желудац). *Стру́нѣо жѣлудац па сам му ме́тала свијѣће под ча́шѣм на трѣбу.*

стѹпља, -ѿ ж дрвена направа ваљкастог облика за одвајање конопље или лана од влакна билке. *Данаске сам ц"јели дан провлач"јо конопљу кроз стѹпље.*

стѹшен, -а, -о недружељубив. *Таки је неки стѹшен да себи не море наћ друштво.*

сѹвражица, -е ж раж и пшеница помешани и заједно посијани. *На овом јѹтру сам засијо сѹвражицу.*

сурдѹлија, -е ж провалија. *Кажу да се заједно са волов"ма и кољ"ма строват"јо у сурдѹлију.*

сустан"т се, сѹсатанем се зауставити се. *Ош се ти већ једноћ сустан"т у кући?*

сѹстат, -нем сврш. уморити се. *Жањем од како се роса дигла па сам сѹстала.*

Т

табанат, -ам несврш. ударати табанима о под, поскакивати у месту. *Табано сам ју колу па ми отпадоше ндге.*

тавшат, -ем несврш. аплаудирати. *Сви су нам од срца тавшали.*

тагјерат, тагјерам несврш. пријетити, насрвати. *Није му то први пут да тагјера на ме.*

таљ, таља м богатство, корист, имање. *Бдга ми је женидбом одбар таљ зграб"јо.*

тачкрле, тачкрла ж врста колача који се прави с цемом. *Направ тачкрле с пек-мезом од шљива.*

текѹн"ца, -е ж корен кукуруза са којег је скинуто зрневље и који се обично користи за ложење. *Текѹн"це сам спрѹмију за зѹму.*

тѹкѹт, -ѹта м вашке које нападају пернату живину. *Тѹкутови ми изједоше тил"ће.*

тељват, -ам несврш. 1. жвакати. *Неколко мину"та тељва један залогај.* 2. говорити кроз зубе. *Рѹц отворено, немѹј тељват.*

темпан, -а, -о гњечен. *У сафт ћу направит темпан крѹмнјѹр.*

тѹнтат, -ам несврш. доводити у искушење, кушати, наговарати. *Већ дѹго ме тѹнта да му прѹдѹм њѹву.*

теплѹзгат, теплѹзгам несврш. причати глупости, лупетати; уп. тровѹлат. *Кад маљо пѹтије сѹмо теплѹзга.*

терлинка, -е ж црна марама са црним ресама која је дио народне ношње. *На главу метла терлинку са дѹгијем ресама.*

тѹсла, -ѿ ж мања ручна тестера. *Узми тѹслу па нареж дрвѹ за шпѹрет.*

тѹслимит, -им несврш. много радити. *Тѹслимио сам да су ми леђа пѹчала.*

тѹтошит, -им несврш. угађати. *Тѹтоше зѹта конда је Титѹв сѹн.*

тијјано прил. тихо, лагано. *Тијјано смо прѹшли, нијѹсу нас примјѹт"ли.*

типсат, -шѹм несврш. вербално нападати. *Типиѹ ме за свѹ и свѹшта, не знам кѹд би се окрѹн"ла.*

тишљат, -ам несврш. тесати. *Тишљѹ сам грѹду за крѹв.*

тишљер, -а м столар. *Тишљер ми прѹви ормѹне.*

ткѹн"ца, -ѿ ж ткани појас са штрафтама по дужини који је дио женске народне ношње. *Не забѹрав ѹпасат ткѹн"цу.*

тѹлмѹк, -а м тумач. *Био је тѹлмѹк за свѹ и свѹшта.*

тѹлмаковат, -ујем несврш. тумачити. *Он се нашо да нам тѹлмакује за"кон.*

тѹња, -ѿ ж в. чѹтрња.

тѹцило, -а ж брус у облику точка који се при брушењу окреће око своје осе. *Наѹштри ми сјѹкиру на тѹцило.*

У

убет, -а м изненађење. *Сви́ма нам је био́ убет кад смо чу́ли да је у́мрѓ.*

убѡгчит се, -им се изазвати код неког сажалење својом појавом. *Убѡгчио се да б' сѹзу за њим пу́ст"јо.*

у́ват се, -ам се надати се. *Јѡш сам се јѡдѡно у њега у́вала и пѡмого ми је.*

увѣњача, -е ж петља, рупица кроз коју се провлачи канап за стежање народне ношње око струка. *Увѹц у́з"цу кроз увѣњачу.*

у́воз, -а м простор у згради који је намењен за држање кола. *О́став ко́ла у у́воз да не кисну.*

у́грк, -а м црни плихић, акна, бубуљица. *Да́ј да ти и́стиснем те у́грке на ле́ђ"ма.*

удѣшпер"т, -им сврш. уговорити. *Удѣшпер"јо сам да се њи́ дво́је на́ђу на́сѡмо.*

удјет се, -нем се фиг. наћи се, убацити се негде. *Ка́ко се само мо́гѓ удјет у њѡво дру́штво?*

у́женовача, -е ж жена која носи ручак радницима. *Да́наске је мо́ја не́ка у́женовача.*

у́ж"на, -ѣ ж ручак. *При́став у́ж"ну па да у́ж"на́мо.*

узама́нце прил. узаstopце, непрекидно, непрестано. *Грчеви су ме ва́тали узама́нце у ра́змаку од по де́сет мину́та.*

узвѣјѡла, -е ж жена лаког морала. *Узвѣјѡла, ѡтѣла чо́јка же́ни са дво́је дје́це.*

узда́ње, -а с ослонац, подршка. *Би́ѓ је мо́је узда́ње отка́ко је ста́ѓ на но́ге.*

у́јз"ца, -ѣ ж в. шпа́га.

у́јмат се, -ам се устручавати се, устезати се. *Ну́д"ли су ѡни, ал' сам се ја́ у́јмала у́зѣт да не в"де ко́лкѡ смо сирѡт"ња.*

ука́љмачит, -им сврш. испрљати (обично блатом). *Ни́с ѡпрѡ но́ге, па си ука́љмач"јо пла́ту.*

укл"јѣнут, укл"јѣним сврш. ушинути (леђа). *Укл"јѣнјо сом ле́ђа но́сѣћ ма́кове у ѡмбар.*

укотрома́н"т, укотрома́ним сврш. упропастити, уништити. *Укотрома́н"јо и ѡнѡ зе́ру за́лиха што смо чу́вали за цр́не да́не.*

ула́к, -а́ка м гласник. *До́шли цр́ни ула́ци и до́нијѣли цр́ну ви́јѣст.*

у́лог, -а м техника ткања на дасци. *По́став у́лог и отпѡ́чни.*

у́лѡјтрат се, -ам се испрљати се од главе до пете. *Са́в се у́лѡјтро па сам му мо́ра-ла пра́т све́ од ко́шуље и ла́ча до до́њег ве́ша.*

уље́пав"т се, -а́ви се пролепшати се (време). *Уље́пав"ло се по́слије дѹ́ге зѣмѣ.*

уље́ћ, уљегнем сврш. ући. *Би́ла сам бу́дна кад је уље́го у собу.*

умла́ч"т, умла́чим сврш. учинити млаким, смлачити. *Умла́ч ми мл"је́ко.*

унакара́д"т се, унакара́дим се унаказити се. *Не сто́јѣ јој та́ ва́рба за ко́су, баш се унакара́ѓ"ла.*

у́патан, -тна, -тно неспретан. *У́патан је па му све́ и́спада из ру́ку.*

упатѣ́кат, -ам сврш. запамтити. *Упатѣ́кај ће́ ти је мје́сто и ће́ ћеш се јѡдно́г да́на вра́т"ти.*

у́пље́скат, у́пље́скам сврш. убити. *У́пље́скѡ га сје́киром у њѣговој ѡвѣ́ји.*

у́пѡлка, -е ж дио рукава у народној ношњи. *У́пѡлка ти је дио рука́ва.*

у́пора, -е ж коси ступац којим се подупире усправан ступац ради веће чврстине зида; уп. у́пѡрањ. *На сва́ки сту́пац ме́тнућмо по јѡдну у́пору.*

у́пѡрањ, -рња м в. у́пора.

ўрмуктер, -а м часовничар. *Дапа сам ве́кер"цу ўрму́ктеру да је по́прави.*
ўрѳзан, -а, -о в. шкѳрав. *Ли́це му ўрѳза́но дўбо́ким бо́рама.*
усѣ́кнут се, усѣ́кнем се издувати нос. *Ўзми ма́рам"цу па се усѣ́кни.*
уси́ћит се, уси́ћим се имати о себи превисоко мишљење. *Уси́ћила се ка́ј да је у дво́рицу ро́ђена.*
ускопи́л"т се, уско́пилим се побунити се, протестовати. *О́на мо́ја се ускопи́л"ла, нит ми ку́ва нит ми пе́рѳ.*
ускопѳцат, -ам сврш. стварати гужву, устумарати се. *Шта́ сте се ускопѳца́ли па се од ва́с не́ море про́ћ.*
ўсѳван, -вна, -вно опор. *Ўсѳва́но је, сва́ ми се у́ста скўп"ла.*
ўспў́нтат, -ам сврш. наговарати. *Њѳго́ва ма́т га ўспў́нтала про́тив мене.*
устѳбо́чит се, -им се укрутити се. *Устѳбо́ч"жо се ни ѳчи́ма не́ трепѳе.*
ўтаман прил. узалуд. *Ўтаман сам ја́ ѳ́и ча́стио ра́кијом и сў́вим ме́сом.*
ўтри́на, -е ж необрадиво, запуштено земљиште. *На се́оској ўтри́ни на́па́сам ста́до.*
ўтрн"ти, -ем сврш. угасити свјетло. *Ка́д по́дѳеш ле́ћ, ўтрни свје́тло.*
уту́в"т, уту́вим сврш. запамтити. *Јѳдва́ је уту́в"жо да не́ иде та́мо.*
уту́шит, уту́шим сврш. угушити. *Уту́ш"жо га ка́шаљ.*
ўфѳкат, -ам сврш. према фѳкат.
уча́кнут, уча́кнем сврш. узети кришом; уп. ча́кнут, штѳпнут. *Уча́кно́ сам дві́је пра́це да ма́ти не́ в"ди.*
ўшто́гљен, -а, -о повучен, срамежљив. *Не́ б' ѳ́н ѳ́йма та́ко ўшто́гљен зна́ѳ од-говѳ́рт.*

Ф

фа́соват, -ујем сврш. в. па́гат. *Фа́соваѳеш ка́д те до́ватим.*
фе́ктат, -ам несврш. молити, тражити нешто за цабе. *Фѳкѳто́ је све́ што је ѳи́ѳ.*
фе́ла, -е ж в. ве́ла.
фе́ст прил. јако, снажно. *Ба́ш га је фѳст ста́гло.*
фле́тан, -тна, -тно способан, сналажљив. *Фле́тан је да ни́ѳе про́па́ст не́ море.*
фра́јкат, -ам несврш. в. вра́јкат.
фѳба́нт, -а м в. вѳба́нт.
фѳри́гат, -ам несврш. спремати јело. *Шта́ да́наске фѳри́га́ш за ру́чак?*
фѳрта́љ, -а́ља м в. ве́ртаљ.
фуда́мент, -а м темељ куће. *Ка́д је по́дигѳ фуда́мент, а јѳш ни ре́д ци́глѳ ни́је узидѳ.*

Ц

цабу́нат, -ам несврш. в. баље́згат.
цва́јкат се, -ам се в. цѳврат се.
цви́бок, -а м тврдо умјешена погача. *Подо́м"ћу зу́бе цви́боком.*
цвѳкат, цвѳчем несврш. сркати. *Он цвѳче ка́д је́дѳ.*
цвѳкуша, -е ж чорба без меса и резанаца. *Жѳ́на ми скў́вала цвѳкушу чо́рбу.*
це́ндрѳв, -а, -о плачљив. *Што́ је то ѳ"јѳ́те то́лко це́ндрѳво, ил' је бо́лесно ил' је гла́дно.*

цйврат се, -ам се шминкати се, дотеривати се; уп. цвајкат се. *Ћно се ц'јело јутро цйврѧ пред оглѧдалом.*

цигарѧтлйн, -йна м цигарета. *Остав'ћу цигарѧтлйн.*

цйглен, -а, -о црвен; уп. црљен. *Блуза јој је цйглене бѧјѧ.*

цйговат, -ујем несврш. ситно набирати материјал на сукњи или хаљини. *Пѧквас прйје нег што цйгујеш.*

цйнтор, -а м простор око цркве, порта. *Ц'јело вѧче се йграло кѧло у цйнтору.*

цйња, -ѧ ж 1. главица младог лука. *Пѧјѧ цйњу, а јѧк нѧрје.* 2. емајл на посућу. *На ѧвѧј зѧјѧ је ѧмѧчана цйња.*

цйцвара, -е ж врста густо куваног јела од кукурузног брашна, кајмака и масти. *Прѧмѧсна ти је ѧвѧ цйцвара.*

цѧлтат, -ам несврш. плаћати. *Те цѧлтај за нѧрез, те цѧлтај за осигурање, те цѧлтај дѧктор'ма, ѧклѧ ће ми тѧлкѧ нѧре.*

цѧња, -ѧ ж в. прња.

цѧпрн'ца, -е ж в. гргѧт'ца. *Ако ѧш мйр у кѧћи, бјѧж од тѧ цѧпрн'це.*

црљен, -а, -о в. цйглен.

црљѧн, -и ж црвенило. *Рѧкѧ б' по црљѧни да ће нѧдат кйша.*

цртало, -а с гвоздени дио плуга који при орању реже, пара земљу. *Утѧн'ло ми се цртало.*

цѧк, -а м шупља тиква са дугом цијеви која се користи за извлачење ракије из бурета. *Пѧкѧ ми цѧк.*

цѧкат, -ѧм несврш. цуком извлачити ракију из бурета. *Цѧкѧ сам из бѧрета рѧк'ју.*

цѧн'т, -ѧм сврш. дати, понудити јако мало. *Нѧ б' ти цѧнѧ ни црно пѧд ноктом.*

цѧпат, -ѧм несврш. ходати споро, заостајати за неким у ходу. *Дѧклѧ ш цѧпат зѧ мном, нѧћу те вйиѧ сачекйват.*

Ч

чѧвѧ, чѧвла м ексер. *Зѧбй чѧвѧ у зйѧ.*

чѧкнут, -ѧм сврш. в. учѧкнут. *Вѧлйм да чѧкнѧм кад мѧт нѧ види.*

чѧлѧбрѧнут, чѧлѧбрѧнем сврш. узети мало хране, презалогајити. *Нѧшто нијѧ сам глѧдан, ал' мѧгѧ б' мѧло чѧлѧбрѧнут.*

чѧлѧкѧње, -а с врста дјечије игре слична голфу (игра се штаповима који су при дну закривљени и каменом лоптом која се убацује у рупу ископану у земљи). *Чѧлѧкѧње смо вѧдлй д-йгрѧмо.*

чѧлѧкат, -ѧм несврш. играти игру која се зове чѧлакање. *Чѧлѧкѧли смо ц'јело потлапѧдне.*

чѧле, -а м сват који је задужен за добро расположење и који носи штап окићен перушкама. *Чѧле је бйѧ спѧсобан. То нѧ море да бѧдѧ свѧко.*

чѧмит, -йм несврш. бити тужан, несрећан. *Чѧмйш конда ти је свѧ у штали пѧ-цркало.*

чѧнгрйзат се, чѧнгрйзам се свађати се. *Не чѧнгрйзѧјте се, дјѧцо.*

чѧндрѧкат, -ѧм несврш. лупати у посуду ради плашења птица. *Чѧндрѧкѧ по лѧнцу и ѧћѧрај тйце са ѧйвѧѧ.*

чѧнтрѧт, -ам несврш. пребацивати некеме за нешто. *ѧнѧ мѧја ми чѧнтра по чйтав ѧѧн.*

чапрага, -е ж растине на запушеном земљишту. *Што је њива за́рәсла у чапрагу.*

чара́пак, -пка м кратке женске чарапе. *Нõсї црне чара́нке.*

ча́тит, -йм несврш. придиговати. *Ба́ћа с да́на на да́н ча́ти да сам не́ра́дник и да́нгу́ба.*

ча́трља, -е ж в. ча́трња.

ча́трња, -е ж офуцана кухињска посуда; уп. то́ња, ча́трља. *До́дај ми ту́ ча́трњу.*

ча́чак, -чка м неравнине и рупе од смрзнутог блата на путу. *Умал није́сам поло́м"јо нõге на ча́чку.*

чва́ли́кнут, чва́ли́кнем сврш. ударити. *Чва́ли́кнõ ме ка́меном у гла́ву.*

чва́ра, -е ж врста јела направљеног од цријева и изнутрица. *По́дгрїј ми о́не чва́ре за ру́чак.*

чебу́љат се, -ам се истискивати бубуљице. *Не чебу́љај се, о́стаће ти ра́не.*

чебу́љ"ца, -е ж мали (обично гнојав) чворић на кожи, бубуљица. *Пуно ти ли́це чебу́љица.*

че́нгере, -а ж мн. дрвена вјешала за подизање и обраду закланих свиња. *По́дигни крме на че́нгере.*

че́ст"то прил. добро, изврсно, сјајно, одлично. *Е што је че́ст"то наса́д"јо мо́т"ку на држа́л"цу, сва́кә му ча́ст.*

че́ша, -е ж свраб. *Спо́пала ме га́дна че́ша.*

че́шња́к, -а м бијели лук. *Огу́л три́ че́на че́шња́ка.*

чи́вош, -а м разуздан младић. *Ва́лда ће не́ко и то́м чи́вошу до́акат.*

чи́вут, -а м фиг. тврдица, шкртица. *Та́ј чи́вут ти не́ б' да́о ни шљиву ду́береиш тама́н црка́вõ од гла́ди.*

чија́ло, -а с в. чија́ње.

чија́ње, -а с помоћ у скидању перја са живине и седељка тим поводом; уп. чија́ло. *Ви́ше не́ма чија́ња ко не́кад.*

чикобе́рница, -е ж пепељара. *До́дај ми чикобе́рницу.*

чи́лаш, -а м снажан, млад човјек. *Она́ј мо́ј чи́лаш мо́гõ б' ко́њу ре́п ди́шчупа.*

чма́д"т, -йм несврш. пушити цигарету, димити. *Не́ чмад ми по́д нõс.*

чоба́нац, -нца м врста чорбастог јела од више врста меса. *Ма́ло ти је пре́љу́т о́вај чоба́нац.*

чо́кле, -а с неухрањен, мршав коњ. *О́вõ чо́кле је́два се кре́ће.*

чу́нак, -нка м покретни дио ткачког разбоја направљен од тврдог дрвета у који се умеће конач за ткање. *Напуко ми чу́нак.*

Ц

це́цит, -йм несврш. бити на једном мјесту. *По ц'јели да́н це́ци у соби.*

цї́кат се, -а ударати главом о главу (овнови); уп. буцї́кат се. *Жесто́ко су се цї́кали.*

цо́њат, цо́њам несврш. в. ћорит.

Ш

ша́јто́в, -ова м в. брикта́ш.

ша́ка-ба́ка ж бубамара. *Доле́ћела ми ша́ка-ба́ка на ру́ку.*

шалабајзат, -ам несврш. скитати, избегавати посао. *Док он шалабајза, ја радим и за њега.*

шалáта, -е ж главица зелене салате. *Убèр двíје глáв"це шалáте за рúчак.*

шáлyп, -yпа м жалузине. *Отвòр шалyпе да yђе зрáк.*

шáмија, -е ж в. пòдвеза.

шáнтав, -а, -о који је хром и има краћу ногу. *Удар"ло га y ногу и òстò шáнтав.*

шáнтат, -ам несврш. храмати. *Њèгòв Милан y сад шáнта.*

шáрáнка, -е ж врста кисјеле јабуке. *Шáрáнке су фèст кисјеле.*

шáрáп, -áпа м шраф. *Учврст га шарáпом.*

шарèн"ца, -è ж вунени ткани покривач. *Пòкрíј крèвет шарèн"цòм.*

шáшавац, -áвца м већа плетена корпа. *Нáкуп"ла нyн шáшавац òрáса.*

швáрба, -е ж врста тесарске сјекире. *Истyп"ла ми се швáрба.*

швйцат се, -ам се знојити се. *Стáлно сам се швйцò од висòкè темпèратурè.*

шврáка, -è ж сврака. *Штò ли òвá шврáка тòлкò крèштí?*

шéва, -è ж кутлача. *Зáграб шéвòм пò дну.*

шеврдат, -ам несврш. посртати, посртати љуљати се. *Шеврдá низ цèсту н"jан кò чèп.*

шèњкат, -ам сврш. опростити некоме дуг. *Пèт мètáра шèн"це ми је врат"jò, а двá мètера сам му шèњкò.*

шèпèр, -а м зид исплетен од љесковог прућа (обично на згради за овце). *Мóраћу обнòв"т шèпèр на òвчари.*

шйкáр, -а м плетени завршетак бича. *Òвáј шйкáр òòбро нyцкá.*

шйњат, -ам несврш. тући. *Он шйњá, а òна ни глáса нè нyшта.*

шйрајзлин, -а м в. ватраљ. *Узми шйрајзлин па прòцйрај вáтру.*

шйцат, шйцам несврш. гађати. *Шйцò ме прáво y глáву.*

шканицла, -е ж папирна кеса. *Пòдрла ти се шканицла па исцyр"јо шèкер.*

шкáре, шкáра ж мн. в. нòж"це *Истyп"ле ми се шкáре.*

шкáтуља, -е ж картонска кутија. *Штá òржйш y тòј шкáтуљи?*

шкèврит, -йм несврш. цвилити (пас). *Шкèвријо је ц"jèлу нòћ од зймè.*

шкémбро, -е м онај који је мршав; уп. шкóндро. *Ћè је тáј ћèдйн шкémбро?*

шклóца, -è ж цепни нож на расклапање. *Отвòр шклóцу да нáрежем слáнну.*

шкомýцат, шкòмyцам несврш. јецати. *Тòлкò се разjáд"јо да је јòш дyго шкòмyцо.*

шкòндрав, -а, -о који је мршав. *Ўв"јек је бйò шкòндрав.*

шкóндро, -è м в. шкémбро. *Кòлко јèдè, а òпèт је шкóндро.*

шкòрáв, -а, -о који има изборано лице; уп. yрòзан. *Нйје он тòлкò стáр кòлко му је лице шкòрáво.*

шљйвош, -а м изданак шљиве. *Мòрам йсјећ шљйвоше да се шљйва нè сyши.*

шмáјкат се, -ам се додворавати се, улиzivати се. *Шмáјка ми се, ал' му já нèћу опрòстит.*

шмáк, -а м непријатан мирис, смрад. *Òсјећа се шмáк òò овог мèса.*

шмáњ"т, шмáњим несврш. налазити нечему ману, потцјењивати. *Чyò сам да је шмáњ"јо мòју рáк"ју, а свòју вáл"јо на свá yста.*

шмркљат, -ам несврш. шмрцати. *Вáљда се прелáд"јо кад ц"jèлу нòћ шмркљá.*

шнйта, -è ж кришка (хлеба). *Одреж ми двйје шнйте крyва.*

шњòфат, -ам несврш. мирисати. *Штá шњòфáш, вйдйш да је врйшко.*

шѡблат, -ām несврш. претурати, претраживати. *Да ми је сѡмо знѡт кѡ ми је шѡблѡ по ормѡну.*

шѡпат, -ām несврш. кљукати (гуску кукурузом да би се уловила). *Шѡпали смо нѡру за прѡзник.*

шпѡга, -ѣ ж уже, канап; уп. ѡјз"ца. *Увѣж мѡк шпѡгѡм.*

шпѡњица, -е ж в. ѡрлѡнда. *Повѣж кѡсу шпѡњицом.*

шпѡрат, шпѡрам несврш. штедјети. *Шпѡрам да б' кѡп"јо јѡне.*

шпѡтѡл, -ѡла м болница. *ѡстѡ у шпѡтѡлу на л"јѣчѣњу.*

шпѡтат, шпѡтам несврш. прекоријевати, грдити. *Мѡти ме шпѡтѡла што те нијѣсам дѡвѡ на ручѡк.*

шпѡла, -ѣ ж в. кѡнура. *Кѡп ми шпѡлу црнѡг кѡнца.*

штѡгал, -гѡла м зграда у којој се чува сијено за исхрану стоке преко зиме. *Пѡну-цо ми цр"јѣп на штѡгалу.*

штѡговат, -ујем несврш. бити на губитку. *ѡвѣ гѡд"не сам штѡтово на кѡрузу зборад вѣлкѣ вѡгѣ.*

штѡица, -ѣ ж дрвени клин којим се заглављује алатка на држалици. *Заглав штѡи-цѡм мѡт"ку на држалу.*

штрѡфа, -ѣ ж линија. *Кѡп ми бѡљежницу са штрѡфама.*

штрѣка, -ѣ ж пруга. *Нѣ ѡдај штрѣкѡм мѡрѣ нѡић вѡѡк.*

штрѡк, штрѡка м плетено уже за везивање крупне стоке. *Бе ѡмѡ бѡкѡва ѡмѡ и штрѡкѡва.*

штрѡкат, -ām несврш. сјећи на ситне комадиће. *Нѣ штрѡкај пѡнјер пѡ кући.*

штрѡфат, -ām несврш. доводити некога у ред, васпитавати. *Штрѡфаћу га док се гѡђ не дѡзѡвѣ пѡмѣти.*

штрѡнут, -ѣм сврш. в. учѡкнут. *Штрѡнѡ сам мѡло врѡћѣ печѣн"цѣ.*

штрѡдлин, -а м пита. *Штрѡдлин је пѡта.*

штрѡца, -ѣ ж колач с орасима или маком. *Штрѡца се ѡбично прѡвѣ кад су мѡбе.*

штѡдјѣрат, штѡдјѣрам несврш. фиг. размишљати. *Дѡго је штѡдјѣрѡ прѡјѣ него што је прѡстѡ.*

штѡкѡлат, -ām сврш. наставити једно на друго. *Мѡраћмо штѡкѡлат цѡјѣв.*

штѡца, -ѣ ж посуда за воду са отвором на дршци. *взми штѡцу и дѡнѣс врѡшке вѡдѣ.*

шѡјница, -е ж овца од годину дана која се није јѡгњила. *За славу ћу ѡспећ шѡј-ницу.*

шѡкнѡт, -а, -ѡ фиг. ударен (у главу). *Свѡ су ѡни мѡло шѡкнѡти.*

шѡмѡст, -а, -ѡ фиг. блесав. *Свѡ знѡдѡ да је мѡло шѡмѡст па га ѡстаљају на мѡру.*

шѡњѡка, -е ж шунка. *Шѡњѡка ми се ѡцрвала.*

шѡрјѡк, -ѡка м женин брат. *вмѡм дѡбрѡг шѡрјѡка.*

шѡмѡрѡст, -а, -ѡ неодређен, нејасан. *ѡн је мѣн шѡмѡрѡст, нит смрѡдѡ нит мѡриши.*

шѡшањ, -шња м суви лист. *Нѡстѣр шѡшањ под мѡрѡву.*

шѡѡворит се, -и се охладити се (јело). *Док дѡћете, јѣло ће се шѡѡворит.*

ЛИТЕРАТУРА

- Ивић, Павле (1994). *Српскохрватски дијалекти. Њихова структура и развој*. Прва књига. Општа разматрања и штокавско наречје. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
- РМС: *Речник српскохрватског књижевног језика*. I-III: Матица српска и Матица хрватска, 1967–1969, Нови Сад – Загреб; IV-VI: Матица српска, 1971–1976, Нови Сад.
- РСЈ: *Речник српског језика*. Нови Сад: Матица српска. 2007.
- Sekereš, Stjepan (1967). Klasifikacija slavonskih govora. *Зборник за филологију и лингвистику*. X: 133–145.
- Секереш, Стјепан (1972). *Говор славонских Срба. Зборник за филологију и лингвистику*. XV/1: 211–240.

Мирјана Петровић-Савић

СОБРАНИЕ ЛЕКСИКИ СЕРБСКОГО НАСЕЛЕНИЯ ПАКРАЦКОГО КРАЯ,
СОСТАВЛЕННОЕ Й. ВЕЗМАРОМ

Резюме

В работе в алфавитном порядке приводится более 1200 лексем из области Пакрац. Это собрание составил не лингвист-профессионал, а любитель. Он стремился записать и сохранить от забвения слова, которые когда-то в пакрацком крае употреблялись сербским населением, говорившим на восточно-герцеговинском диалекте.

К л ю ч е в ы е с л о в а : лексика, диалектология, восточно-герцеговинский диалект, Славония, Пакрац.

Мр Мирјана Петровић-Савић
Институт за српски језик САНУ
Кнез Михаилова 36
11000 Београд
Србија
011/2027-161
Имејл: mirjana.petrovic@isj.sanu.ac.rs